

Верховний
Суд

ОГЛЯД
судової практики
Касаційного адміністративного
суду у складі Верховного Суду
за 2024 рік

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ ТА ІНШИХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ	15
ПІДРОЗДІЛ 1. ОПОДАТКУВАННЯ	15
Глава 1. Міжнародне оподаткування	15
1.1. Про відмежування «постійного» представництва від «непостійного»	15
1.2. Про визначення відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки»	15
1.3. Про формування податкового кредиту на підставі тимчасових митних декларацій в контексті застосування принципу «витягнутої руки» в трансфертному ціноутворенні	15
1.4. Про донарахування податкових зобов'язань у контрольованих операціях	16
Глава 2. Порядок оподаткування доходу	16
1. Оподатковуваний дохід	16
1.1. Про оподаткування господарських операцій з продажу виробниками продукції за ціною, нижчою за виробничу собівартість	16
1.2. Про пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	16
1.3. Про оподаткування операцій з постачання програмної продукції	17
1.4. Про оподаткування систематичного продажу нерухомого майна фізичною особою	17
1.5. Про оподаткування етилового спирту до 17 червня 2022 року	17
1.6. Про обов'язкову умову для отримання пільги з оподаткування етилового спирту після 17 червня 2022 року	17
1.7. Про оподаткування суми знижки від звичайної вартості товару як додаткового блага фізичної особи	18
1.8. Про відсутність обов'язку у підприємства олійно-жирової галузі враховувати сировинні втрати під час визначення податкових зобов'язань	18
1.9. Про розрахунок дисконту	18
1.10. Про використання деетанпропанбутанізованого конденсату в транспортних засобах платника	19
1.11. Про правомірність визнання втрат від браку частиною господарської діяльності	19
2. Адміністрування податків і зборів	19
2.1. Про ліцензування виробництва пального	19
2.2. Про звільнення від відповідальності в разі несплати єдиного внеску	19
2.3. Про повернення надміру сплаченої суми податку	20
2.4. Про рентну плату за рубку деревини	20

3. Податок на додану вартість	20
3.1. Про правовий режим для формування податкового кредиту з податку на додану вартість в умовах воєнного стану	20
3.2. Про оприбуткування податком на додану вартість витрат на втрати зерна	20
3.3. Про оприбуткування податком на додану вартість операцій щодо постачання обладнання з інтегрованим програмним забезпеченням	21
Глава 3. Реалізація компетенції податкового органу	21
1. Правовий статус і повноваження податкового органу	21
1.1. Про відмову в прийманні електронних декларацій після зміни платником юридичної адреси та перехід під іншу податкову юрисдикцію	21
1.2. Про податкову консультацію щодо внесення змін до податкового кредиту після повернення сплаченого податку на додану вартість	21
1.3. Про відмову в прийнятті уточнюючого розрахунку до податкової декларації, поданого з перевищенням загального строку давності згідно з Податковим кодексом України	22
1.4. Про відмову в реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування з огляду на ненадання платником первинних документів	22
1.5. Про звільнення від відповідальності за несвоєчасне виконання податкового обов'язку з огляду на неодноразові обстріли та руйнування	22
1.6. Про умови виплати бюджетної дотації сільськогосподарським товаровиробникам	23
1.7. Про чинність податкової вимоги, прийнятої до подання уточнюючої декларації про зменшення податкового зобов'язання	23
1.8. Про обов'язок податкового органу прийняти попереднє рішення в ході розгляду заяви про неможливість своєчасного виконання платником податків своїх податкових обов'язків та належним чином вмотивувати рішення, прийняте за наслідками розгляду такої заяви	23
2. Податковий контроль	24
2.1. Про достатність відображення в наказі підстави для проведення фактичної перевірки як нумераційне позначення відповідного пункту статті Податкового кодексу України без розкриття його змісту	24
2.2. Про правовий зміст підпункту 80.2.5 пункту 80.2 статті 80 Податкового кодексу України: достатність відображення підстав для проведення фактичної перевірки	24
2.3. Про строки для проведення та результати камеральної перевірки	24
2.4. Про підстави для анулювання ліцензії на виробництво алкогольних напоїв	25
2.5. Про обов'язок реєстрації у Єдиному державному реєстрі місць зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів	25

2.6.	Про право на проведення документальної позапланової перевірки в умовах банкрутства платника податків	25
2.7.	Про обов'язок реєстрації акцизного складу	26
2.8.	Про використання податкової інформації в СОД РРО під час проведення фактичної перевірки	26
2.9.	Про наслідки скасування реєстрації реєстраторів розрахункових операцій	26
2.10.	Про дотримання процедури проведення документальної позапланової невіізної перевірки	27
Глава 4. Фінансова відповідальність		27
4.1.	Про відповідальність за порушення вимог закону про застосування РРО на період дії до припинення або скасування воєнного стану на території України	27
4.2.	Про відповідальність платника за порушення строків реєстрації накладних та розрахунків коригування в «Єдиному реєстрі податкових накладних» в умовах карантину та воєнного стану	27
4.3.	Про відповідальність за порушення резидентами строку розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності в умовах карантину	28
4.4.	Про несвоєчасну реєстрацію витратомірів та рівнемірів на акцизних складах	28
ПІДРОЗДІЛ 2. Митна справа		28
Глава 1. Застосування УКТ ЗЕД		28
1.1.	Про класифікацію товару «м'яка іграшка – рюкзак дитячий» згідно з УКТ ЗЕД	28
1.2.	Про компетенцію митних органів щодо класифікації товарів під час митного оформлення	29
1.3.	Про визначення коду згідно з УКТ ЗЕД під час імпорту гумових шин	29
1.4.	Про класифікацію лісоматеріалів	29
1.5.	Про класифікацію лещат	30
1.6.	Про класифікацію виробів з деревини	30
1.7.	Про класифікацію преміксу для вирощування курей-несучок згідно з УКТ ЗЕД	30
Глава 2. Митні режими		31
2.1.	Про митний режим тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та податками	31
2.2.	Про підтвердження форс-мажорних обставин у зоні АТО для припинення митного режиму тимчасового ввезення транспортного засобу	31
2.3.	Про застосування преференційного режиму для товару, який походить з Європейського Союзу	31
Глава 3. Установлення та коригування митної вартості		32

3.2.	Про неправомірність вимоги сплати компенсаційного мита за рішенням Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі у справі про митне оформлення автомобіля для особистого користування в Україні	32
3.3.	Про коригування митної вартості товарів	32
Глава 4. Митне оформлення та контроль		33
4.1.	Про відшкодування витрат на митний огляд товару	33
4.2.	Про зміну коду товару в контексті процедури відібрання проб товару митним органом і збільшення ставки ввізного мита	33
4.3.	Про відповідальність декларанта, який ввозить транспортний засіб особистого користування	33
4.4.	Про повноваження митного органу здійснювати митний контроль та обрання «зеленого» коридору як форми митного декларування	34
4.5.	Про обов'язок митного органу доводити недостовірність поданих декларантом документів	34
ПІДРОЗДІЛ 3. Грошовий обіг і розрахунки		34
3.1.	Про форму розрахунків за експортними операціями	34
ПІДРОЗДІЛ 4. Валютне регулювання і валютний контроль		34
4.1.	Про нарахування пені за порушення строків розрахунків в іноземній валюті	34
4.2.	Про застосування індивідуального режиму ліцензування зовнішньоекономічної діяльності як спеціальної санкції за порушення валютного законодавства	35
4.3.	Про нарахування пені за зовнішньоекономічним договором та можливість судового оскарження повноважень банку щодо валютного нагляду	35
РОЗДІЛ 2. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАХИСТУ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ		35
ПІДРОЗДІЛ 1. Містобудування та архітектурна діяльність		35
1.1.	Про обов'язок власника нерухомого майна – щойно виявленого об'єкта культурної спадщини укласти охоронний договір з відповідним органом охорони культурної спадщини на такий об'єкт	35
1.2.	Про застосування фінансової санкції за ухилення від укладення охоронного договору на об'єкт нерухомості, який після застосування такої санкції втратив статус об'єкта культурної спадщини	36
1.3.	Про право на виконання будівельних робіт без документа, який засвідчує право на земельну ділянку	36
1.4.	Про строк дії дозволу на розміщення об'єкта зовнішньої реклами у зв'язку з порушенням строків подання документів на його продовження	37

- 1.5. Про відсутність права в керівника органу державного архітектурно-будівельного контролю делегувати повноваження щодо накладення штрафу 37
- 1.6. Про предмет громадських слухань у контексті містобудівної документації 38
- ПІДРОЗДІЛ 2. Здійснення публічно-владних управлінських функцій із розпорядження земельними ділянками; землеустрою; державної експертизи землевпорядної документації; регулювання земельних відносин 38**
- 2.1. Про відсутність підстав для видачі дозволу на розробку проєкту землеустрою на земельну ділянку, яка хоча б частково знаходиться в межах санітарно-захисної зони, встановленої планом зонування території населеного пункту 38
- 2.2. Про анулювання кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника: визначення виду юридичної відповідальності і строку давності притягнення 39
- 2.3. Про відсутність у власника або користувача земельної ділянки обов'язку змінювати її цільове призначення в разі зміни функціонального призначення території 39
- 2.4. Про повноваження начальника військової адміністрації щодо відчуження з комунальної власності земельних ділянок в умовах воєнного стану 40
- 2.5. Про обов'язок органу місцевого самоврядування враховувати вимоги плану зонування території, який розробляється у складі генерального плану населеного пункту 40
- ПІДРОЗДІЛ 3. Дозвільна система у сфері господарської діяльності; ліцензування видів господарської діяльності; нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності; реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності 40**
- 3.1. Про необхідність оформлення лісорубного квитка на прибирання небезпечних дерев 40
- 3.2. Про повноваження Державіаслужби визначати умови та порядок анулювання / обмеження прав авіаперевізника на експлуатацію повітряних ліній 41
- 3.3. Про необхідність отримання дозволу на спеціальне водокористування підприємством, діяльність якого пов'язана з використанням води та скиданням надлишкових зворотних вод 41
- 3.4. Про необхідність отримання дозволу Національної поліції для створення нового місця, в межах якого планується провадження господарської діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів 41

3.5.	Про зазначення виробником на упаковці з харчовим продуктом, всередині якої є іграшка, інформації щодо відповідності такої продукції встановленим вимогам	42
3.6.	Про підстави для відмови в перереєстрації лікарського засобу	42
3.7.	Про уповноважений центральний орган виконавчої влади щодо здійснення державного нагляду у сфері техногенної та пожежної безпеки	42
3.8.	Про застосування органом місцевого самоврядування спрощеної регуляторної процедури ухвалення нормативно-правового акта в період дії воєнного стану	43
3.9.	Про заборону вживання кальянів у закладах ресторанного господарства	43
ПІДРОЗДІЛ 4. Державне регулювання ринків фінансових послуг		44
4.1.	Про відсутність економічного сенсу від проведення операцій з цінними паперами для клієнта як ознаку маніпулювання цінами на фондовому ринку	44
ПІДРОЗДІЛ 5. Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень		44
5.1.	Про правомірність відмови державного реєстратора у проведенні державної реєстрації права власності на об'єкт нерухомого майна на підставі судового рішення, резолютивна частина якого не встановлює набуття заявником права власності на такий об'єкт	44
5.2.	Про зобов'язання органу місцевого самоврядування здійснити реєстрацію права власності на гідротехнічну споруду, яка перебуває на балансі комунального підприємства, заснованого цим органом	45
5.3.	Про закріплення меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) межовими знаками	45
ПІДРОЗДІЛ 6. Реалізація державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики		45
6.1.	Про процедуру погодження передачі єдиного (цілісного) майнового комплексу підприємства	45
6.2.	Про дотримання органом місцевого самоврядування принципу розумності при встановленні строку оголошення про проведення відкритих слухань	46
6.3.	Про прийняття приладу обліку на абонентський облік при наданні послуг з централізованого опалення	46
6.4.	Про відсутність підстав для застосування Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг до укладення між постачальником послуг та споживачем нового договору про надання комунальних послуг	46

6.5.	Про можливість використання суб'єктом господарювання, який є учасником ринку електричної енергії, власної методики визначення розподілу витрат палива на відпущену енергетичну та теплову енергію	47
ПІДРОЗДІЛ 7. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців		47
7.1.	Про обов'язок Міністерства юстиції України забезпечити інформування всіх заінтересованих осіб, зазначених у скарзі або встановлених відповідно до відомостей реєстрів, про розгляд скарги на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора	47
7.2.	Про порядок проведення реєстраційної дії щодо внесення змін до складу учасників товариства	48
ПІДРОЗДІЛ 8. Охорона навколишнього природного середовища		48
8.1.	Про наслідки невиконання організатором громадських слухань обов'язку забезпечити фіксацію процесу таких слухань при оцінці впливу на довкілля	49
ПІДРОЗДІЛ 9. Реалізація публічної політики у сферах соціального захисту громадян та публічної житлової політики		49
9.1.	Про можливість визнання статусу учасника бойових дій за членом громадської організації	49
9.2.	Про збереження дати перебування на квартирному обліку в разі переміщення особи по військовій службі, пов'язаного з переїздом до іншого гарнізону (в іншу місцевість)	49
9.3.	Про порядок виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) військовослужбовця Збройних Сил України в період дії воєнного стану, призначеної до 31 січня 2023 року	50
9.4.	Про забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей жилими приміщеннями для постійного проживання	51
9.5.	Про перерахунок грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України	51
9.6.	Про протиправність обмеження права члена сім'ї загиблого військовослужбовця на призначення й виплату одноразової грошової допомоги через невизначеність статусу інших осіб, які претендують на таку виплату (зокрема, цивільної дружини)	52
ПІДРОЗДІЛ 10. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування		52
10.1.	Про невключення в довідку про розмір грошового забезпечення поліцейських, що враховується для перерахунку пенсії, сум його індексації	52
10.2.	Про протиправність обмеження щодо проведення індексації пенсії, призначеної відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», в межах максимального розміру	52

10.3.	Про обчислення строку звернення до суду з позовом щодо компенсації втрати частини доходів (пенсії) у зв'язку з порушенням строків їх виплати	53
10.4.	Про невключення в довідку про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії працівникам органів внутрішніх справ доплати за роботу в зоні Чорнобильської АЕС	53
10.5.	Про право дітей репресованих осіб, які народилися під час перебування репресованої особи на засланні, на підвищення пенсії на 25 процентів мінімальної пенсії за віком	54
10.6.	Про компенсації і гарантії учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у разі зміни правового регулювання умов пенсійного забезпечення	54
10.7.	Про встановлення Кабінетом Міністрів України верхньої межі розміру індексації пенсії в умовах дії воєнного стану	54
10.8.	Про виплату пенсії за новим місцем проживання пенсіонера	55
10.9.	Про право на перехід на пенсію за віком на загальних підставах у разі первинного призначення пенсії за віком на пільгових умовах	55
10.10.	Про відсутність підстав для видачі довідки про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії за вислугу років поновленій на службі особі	56
10.11.	Про право дітей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи, яким призначена пенсія у зв'язку із втратою годувальника, на отримання доплати до пенсії	56
10.12.	Про наявність у поліцейських календарної вислуги років як умови для призначення пенсії за вислугу років відповідно до Закону України від 09 квітня 1992 року № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»	56
10.13.	Про порядок застосування статті 54 Закону України від 28 лютого 1991 року № 796-XII «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» з урахуванням Рішення Конституційного Суду України від 07 квітня 2021 року № 1-р(II)/2021 під час нарахування пенсії	57
10.14.	Про суму додаткової винагороди, яка включається в довідку військовослужбовця про розміри щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премії для обчислення пенсії	57
10.15.	Про особливості застосування показника середньої заробітної плати для обчислення пенсії в разі переведення особи з пенсії, призначеної відповідно до Закону України «Про державну службу», на пенсію, призначену згідно із Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»	58
ПІДРОЗДІЛ 11. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування		58

11.1. Про протиправність обмеження підзаконним нормативно-правовим актом права членів сім'ї застрахованої особи, що загинула на виробництві, на отримання одноразової допомоги сім'ї потерпілого	58
ПІДРОЗДІЛ 12. Соціальний захист сімей із дітьми	59
12.1. Про визначення розмірів державної соціальної допомоги на дитину з інвалідністю та надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю до 18 років і різну правову природу цих соціальних виплат	59
12.2. Про право дитини загиблого військовослужбовця, яка народилася після його смерті, на отримання одноразової грошової допомоги	59
ПІДРОЗДІЛ 13. Праця та зайнятість населення	59
13.1. Про незаконність штрафу за порушення законодавства про працю, накладеного на філію підприємства	59
ПІДРОЗДІЛ 14. Реалізація державної політики у сфері освіти, науки, культури та спорту	60
14.1. Про непоширення обмежень правового режиму воєнного стану на проведення громадських слухань щодо рішення органу місцевого самоврядування про зупинення діяльності закладу освіти	60
РОЗДІЛ 3. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ ТА РЕФЕРЕНДУМУ, А ТАКОЖ ЗАХИСТУ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН	60
ПІДРОЗДІЛ 1. Громадянські та політичні права	60
1.1. Про можливість отримання особою посвідки на тимчасове проживання за допомогою процедури визнання осіб без громадянства	60
1.2. Про право особи на перетин державного кордону України в умовах воєнного стану	61
1.3. Про обмеження при реєстрації ініціативної групи всеукраїнського референдуму за народною ініціативою	61
1.4. Про забезпечення виборців з порушенням здоров'я розумним пристосуванням для реалізації їхніх виборчих прав	62
1.5. Про надання висновків комісії з питань розгляду заперечень та пояснень до актів перевірок контролюючих органів	62
1.6. Про спосіб оформлення закордонного паспорта громадянину України	63
1.7. Про механізм легалізації перебування осіб без громадянства на території України	63
ПІДРОЗДІЛ 2. Забезпечення права особи на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів	63
2.1. Про недоліки інформації, які не впливають на її відображення в Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування	64

ПІДРОЗДІЛ 3. Справи, що виникають із відносин публічної служби, зокрема щодо прийняття та проходження служби	64
3.1. Про умови реалізації гарантії військовослужбовця щодо проходження військової служби за місцем проживання	64
3.2. Про належні засоби підтвердження необхідності здійснення постійного догляду за особою, та суб'єкта уповноваженого щодо їх формування	64
3.3. Про довідку, що підтверджує участь військовослужбовця у бойових діях чи прирівняних до них заходах	65
3.4. Про відсутність необхідності проведення службового розслідування	65
3.5. Про умови звільнення військовослужбовця зі служби в умовах воєнного стану	66
3.6. Про обставини настання нещасного випадку в період проходження служби поліцейським, які є пов'язаними з виконанням ним своїх службових обов'язків	66
3.7. Про межі повноважень працівників та керівника секретаріату суду щодо судових справ, які перебувають у провадженні суду	66
3.8. Про визначення розміру оплати праці державного службовця у період його перебування у простої	67
3.9. Про підставу невиплати військовослужбовцю додаткової винагороди	67
3.10. Про перелік осіб, які мають право на виплату грошового забезпечення загиблих військовослужбовців	68
3.11. Про порядок обчислення строку перебування особи на посаді ректора університету	68
3.12. Про незалежність права військовослужбовця на нарахування та виплату додаткової винагороди від виконання військовою частиною формальних процедур реалізації такого права	69
ПІДРОЗДІЛ 4. Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема щодо звільнення з публічної служби	69
4.1. Про випадки, до яких не застосовується виплата одноразової грошової допомоги в розмірі, передбаченому абзацом першим пункту 2 статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»	69
4.2. Про строк звільнення після подання працівником заяви про звільнення із займаної посади	69
4.3. Про врегулювання процесу проходження публічної служби в умовах триваючої збройної агресії проти України	70
4.4. Про повноваження керівника державної служби, які можуть бути делеговані	70
4.5. Про складові грошового забезпечення, що враховуються при обчисленні окремих видів одноразових виплат для військовослужбовців	71
4.6. Про підстави припинення трудового договору	71

4.7.	Про правове регулювання права на компенсацію за невикористані дні відпустки працівників ДБР при звільненні	71
4.8.	Про незастосовність висновків Великої Палати Верховного Суду до спорів щодо виплати середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні працівника в правовідносинах, урегульованих нормами статті 117 КЗпП України в редакції від 01 липня 2022 року	72
4.9.	Про умови виплати одноразової грошової допомоги при звільненні з військової служби	72
ПІДРОЗДІЛ 5. Здійснення публічних закупівель		72
5.1.	Про визначення компетенції органів фінансового контролю під час проведення моніторингу державних закупівель за принципом територіальної юрисдикції	73
ПІДРОЗДІЛ 6. Громадський порядок та безпека, національна безпека та оборона України		73
6.1.	Про реалізацію особою права на відстрочку від призову	73
6.2.	Про спосіб передачі майна в умовах режиму воєнного стану	73
6.3.	Про зупинення експлуатації будівель і приміщень у разі відсутності системи оповіщення про пожежу та управління евакуюванням людей	74
6.4.	Про відсутність підстав надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації вітчиму, який виховує дитину з інвалідністю	74
6.5.	Про визначальні умови набуття військовозобов'язаним, на утриманні якого перебувають троє дітей, права на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації	75
ПІДРОЗДІЛ 7. Дорожній рух, транспорт та перевезення		75
7.1.	Про правопорушення в галузі цивільної авіації	75
7.2.	Про відповідальність перевізника за неналежну експлуатацію тахографів і транспортних засобів та недотримання вимог перевезень вантажів	75
ПІДРОЗДІЛ 8. Примусове виконання судових рішень і рішень інших органів		76
8.1.	Про передчасність постанови про накладення штрафу у разі, якщо резолютивна частина судового рішення є нечіткою за змістом	76
8.2.	Про відсутність обов'язку приватного виконавця проводити рецензування звіту про оцінку майна за власною ініціативою	76
ПІДРОЗДІЛ 9. Справи щодо статусу народного депутата України, депутата місцевої ради, організації діяльності представницьких органів влади		76
9.1.	Про рекомендаційний характер рішення зборів (конференції) місцевої організації політичної партії щодо відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою	76
ПІДРОЗДІЛ 10. Справи з приводу забезпечення функціонування органів прокуратури, адвокатури, нотаріату та юстиції		77

10.1.	Про врахування територіальної віддаленості при визначенні місця відбування покарання засудженого	77
РОЗДІЛ 4. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ		77
1.1.	Про застосування частини четвертої статті 7 КАС України до правовідносин, які виникли до ухвалення Конституційним Судом України рішення про визнання положень закону неконституційними	77
ПІДРОЗДІЛ 2. Право звернення до суду		78
2.1.	Про вимогу щодо визнання протиправним та скасування розрахунку сум адміністративно-господарських санкцій	78
2.2.	Про відсутність у прокурора права на звернення до суду у порядку процесуального представництва інтересів держави у спорах щодо виплати випускникам навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, одноразової грошової допомоги	78
2.3.	Про право громадських організацій на судовий захист інтересів членів та інших осіб	79
2.4.	Про наявність у представництва нерезидента, яке не має статусу юридичної особи, адміністративної процесуальної правосуб'єктності	79
2.5.	Про обсяг документів і обмеження повноважень в порядку самопредставництва від імені суб'єкта владних повноважень	79
2.6.	Про можливість оскарження в порядку адміністративного судочинства акта проведення розслідування нещасного випадку – травмування військовослужбовця	79
2.7.	Про неоскаржуваність у суді розпорядження голови місцевої ради про зупинення дії рішення	80
ПІДРОЗДІЛ 3. Процесуальні строки		80
3.1.	Про безпідставність обґрунтування прокурором пропуску строку звернення до суду регулярними зверненнями до суб'єкта владних повноважень з метою витребування документів для підтвердження підстав представництва інтересів держави в суді	80
3.2.	Про початок перебігу строку звернення до суду у справі про відшкодування витрат на навчання	81
3.3.	Про звернення директора юридичної особи до суду через офіційну електронну адресу суду з процесуальним документом (у форматі PDF), підписаним кваліфікованим електронним підписом іншої особи, яка діє за довіреністю	81
3.4.	Про строк звернення до суду Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів і її територіальних органів у спорах про стягнення штрафів у сфері законодавства про рекламу	81
3.5.	Про початок строку апеляційного оскарження у разі доставлення судового рішення до електронного кабінету	82

3.6.	Про умови визнання запровадження воєнного стану в Україні поважною підставою для поновлення процесуального строку	82
3.7.	Про строки звернення до суду з урахуванням строку дії карантину	83
3.8.	Про поновлення строку звернення до суду для осіб, мобілізованих на військову службу	83
ПІДРОЗДІЛ 4. Визначення юрисдикції спору		84
4.1.	Про неможливість розгляду в порядку адміністративного судочинства вимоги щодо визнання протиправним та скасування розрахунку сум адміністративно-господарських санкцій	84
4.2.	Про юрисдикцію спорів у справах про організацію процесу роботи з добудови проблемного об'єкта будівництва – багатоквартирного житлового будинку	84
4.3.	Про підсудність спору стосовно оскарження дій ТЦК та СП щодо виготовлення і вручення повістки	84
ПІДРОЗДІЛ 5. Зупинення провадження у справі		85
5.1.	Про обов'язок суду зупинити провадження в разі перебування сторони у складі Збройних Сил України	85
5.2.	Про зупинення провадження в разі призначення судово-економічної експертизи	85
ПІДРОЗДІЛ 6. Апеляційне оскарження судових рішень		86
6.1.	Про можливість оскарження ухвали суду першої інстанції у справах про застосування санкцій за загальними правилами адміністративного судочинства	86
6.2.	Про відлік строку апеляційного оскарження судового рішення при надсиланні його електронної копії судом лише представнику сторони	86
6.3.	Про участь суб'єкта господарювання в оскарженні судових рішень щодо призначення пенсій на пільгових умовах	86
ПІДРОЗДІЛ 7. Касаційне оскарження судових рішень		87
7.1.	Про неможливість касаційного оскарження ухвали суду апеляційної інстанції про накладення штрафу у порядку судового контролю	87
ПІДРОЗДІЛ 4. Судові витрати		87
4.1.	Про розрахунок норм витрат палива для автомобільного транспорту, необхідного для переїзду до суду	87
4.2.	Про сплату судового збору за подання апеляційної скарги на ухвалу суду, постановлену за результатами розгляду поданої в порядку статті 383 Кодексу адміністративного судочинства України заяви	87
ПІДРОЗДІЛ 5. Інше		88
5.1.	Про право суду на прийняття окремої ухвали в разі виявлення порушень законодавства під час розгляду справи	88

РОЗДІЛ 1. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів

ПІДРОЗДІЛ 1. Оподаткування

Глава 1. Міжнародне оподаткування

1.1. Про відмежування «постійного» представництва від «непостійного»

Одним із визначальних критеріїв, згідно з якими можна відрізнити «постійне» представництво від «непостійного», є характер діяльності материнської компанії та її представництва в договірній країні. Приналежність такої діяльності до підготовчої та/або допоміжної підлягає встановленню в кожному конкретному випадку з урахуванням відповідних особливостей реалізації такої діяльності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 лютого 2024 року у справі № 640/35881/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117119633>

1.2. Про визначення відповідності умов контрольованих операцій принципу «витагнутої руки»

Умови контрольованих операцій мають відповідати принципу «витагнутої руки», тобто не відрізнятися від умов, що застосовуються між непов'язаними особами у співставних неконтрольованих операціях. Порівняння цін контрольованих операцій з цінами співставних неконтрольованих операцій проводиться на дату здійснення контрольованої операції або на найближчу до неї дату. Для підтвердження відповідності умов контрольованих операцій принципу «витагнутої руки» необхідно використовувати не режим індивідуального ліцензування, а надійні джерела інформації про ціни, які відповідають вимогам Податкового кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 09 липня 2024 року у справі № 160/3387/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120350166>

1.3. Про формування податкового кредиту на підставі тимчасових митних декларацій в контексті застосування принципу «витагнутої руки» в трансфертному ціноутворенні

Тимчасова митна декларація може бути підставою для формування податкового кредиту, оскільки вона підтверджує сплату податку на додану вартість і є належним документом для обліку, навіть якщо митне оформлення ще не завершено. Законодавство не вимагає завершення митного оформлення

для виникнення права на податковий кредит. З метою підтвердження витрат згідно з принципом «витягнутої руки» необхідно провести порівняльний аналіз комерційних та фінансових умов контрольованих і неконтрольованих операцій, включаючи функціональний аналіз та аналіз зіставності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 серпня 2024 року у справі № 824/762/17-а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120845904>

1.4. Про донарахування податкових зобов'язань у контрольованих операціях

Під час визначення податкових зобов'язань за контрольованими операціями необхідно враховувати не лише формальні технічні умови, але й реальні характеристики товару, які можуть впливати на його вартість.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 серпня 2024 року у справі № 0840/4020/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121036484>

Глава 2. Порядок оподаткування доходу

1. Оподатковуваний дохід

1.1. Про оподаткування господарських операцій з продажу виробниками продукції за ціною, нижчою за виробничу собівартість

Платники мають право здійснювати продаж власновиробленої продукції за ціною, нижчою за виробничої собівартості, якщо ціна відповідає звичайним (ринковим) цінам, визначеним у договорі між виробником та покупцем. Ціна, зазначена у договорі, вважається відповідною рівню ринкових цін, якщо не доведено інше. Якщо контрольний орган вважає, що ціна договору нижча від ринкової, він має право це довести, враховуючи ціни на ідентичні товари.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 26 березня 2024 року у справі № 200/773/20-а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118402239>

1.2. Про пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Передача будівель промисловості в безоплатне тимчасове користування іншій особі з метою виробництва залізобетонних конструкцій для будівництва не звільняє платника від обов'язку оприбуткування цих будівель податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 січня 2024 року у справі № 520/2239/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116396713>

1.3. Про оподаткування операцій з постачання програмної продукції

Для цілей пункту 26-1 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України до програмної продукції належать: криптографічні засоби захисту інформації; результат комп'ютерного програмування у вигляді операційної системи, системної, прикладної, розважальної та/або навчальної комп'ютерної програми (їхніх компонентів), а також у вигляді інтернет-сайтів та/або онлайн-сервісів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 січня 2024 року у справі № 640/8979/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116651160>

1.4. Про оподаткування систематичного продажу нерухомого майна фізичною особою

Дії платника – фізичної особи можна кваліфікувати як систематичну підприємницьку діяльність, навіть якщо в договорах не вказано її статус як підприємця.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 березня 2024 року у справі № 480/293/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117514461>

1.5. Про оподаткування етилового спирту до 17 червня 2022 року

До 17 червня 2022 року пункт 229.1 статті 229 Податкового кодексу України встановлював особливості оподаткування спирту етилового залежно від його використання, закріплюючи пільгову ставку акцизного податку для визначених напрямів використання спирту етилового. Ця норма має пріоритет перед положеннями Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального», оскільки Податковий кодекс України врегульовує відносини оподаткування, обов'язки платників податків щодо сплати податків та умови надання їм пільг. У цей період обов'язок реєстрації суб'єкта господарювання в Електронному реєстрі не може бути умовою для отримання податкових пільг згідно з Податковим кодексом України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2024 року у справі № 440/10584/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118305677>

1.6. Про обов'язкову умову для отримання пільги з оподаткування етилового спирту після 17 червня 2022 року

З 17 червня 2022 року для користування пільгою з оподаткування етилового спирту, визначеною підпунктом «д» підпункту 229.1.1 пункту 229.1 статті 229 Податкового кодексу України, обов'язковим є внесення платника до Електронного реєстру суб'єктів господарювання, які використовують етиловий спирт для виробництва продукції хімічного і технічного призначення, парфумерно-косметичної продукції, оцту з харчової сировини (навіть якщо передання спирту відбувається в межах одного підприємства).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2024 року у справі № 440/907/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118402391>

1.7. Про оподаткування суми знижки від звичайної вартості товару як додаткового блага фізичної особи

Різниця між балансовою вартістю транспортного засобу та фактичною ціною договору становить знижку під час продажу автомобіля як додаткове благо, що підлягає оподаткуванню.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 травня 2024 року у справі № 320/3024/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118826813>

1.8. Про відсутність обов'язку у підприємства олійно-жирової галузі враховувати сировинні втрати під час визначення податкових зобов'язань

Сировинні втрати, що виникають під час технологічного процесу перероблення насіння на олійно-жирових підприємствах, не призводять до зміни податкових зобов'язань, оскільки є частиною стандартної процедури очищення від домішок та сушіння сировини (не є фізичною втратою сировини та понаднормовим убутком).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 серпня 2024 року у справі № 640/36803/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120954391>

1.9. Про розрахунок дисконту

Суть процесу дисконтування полягає у приведенні вартості майбутніх платежів до значення еквівалентної суми на теперішній момент. Дисконт підлягає амортизації суб'єктом господарювання протягом періоду з дати придбання / одержання до дати погашення згідно з методом ефективного відсотка.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 вересня 2024 року у справі №620/5624/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121675163>

1.10. Про використання деетанпропанбутанізованого конденсату в транспортних засобах платника

Деетанпропанбутанізований конденсат можна використовувати як паливо для автомобілів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 вересня 2024 року у справі №620/6428/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121675374>.

1.11. Про правомірність визнання втрат від браку частиною господарської діяльності

Втрати від браку, які виникають у межах виробничого процесу, є складником господарської діяльності за умови дотримання нормативно допустимих показників. Такі втрати включаються до собівартості продукції, тому неправомірним є нарахування податкових зобов'язань з податку на додану вартість за операціями списання бракованої продукції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 грудня 2024 року у справі № 320/37379/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123733796>

2. Адміністрування податків і зборів

2.1. Про ліцензування виробництва пального

Норми Податкового кодексу України та Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин для електронних сигарет та пального» не вимагають отримання ліцензії на змішування компонентів пального, оскільки така діяльність не відповідає визначенню виробництва пального, що пов'язане з переробленням нафти, газового конденсату чи природного газу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 25 липня 2024 року у справі № 380/20490/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120728522>

2.2. Про звільнення від відповідальності в разі несплати єдиного внеску

Наявність боргу (недоїмки) зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що виник у період з 14 квітня 2014 року по

12 лютого 2020 року, надає право контрольному органу формувати та направляти вимогу про сплату цього боргу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 27 лютого 2024 року у справі № 360/4568/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117767466>

2.3. Про повернення надміру сплаченої суми податку

Відсутність бюджетного ресурсу та проведення ліквідаційних процедур не може бути підставою для відмови платнику в поверненні надміру сплаченої суми податку за умови дотримання встановлених законом правових підстав.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2024 року у справі № 640/14999/19 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119227910>

2.4. Про рентну плату за рубку деревини

Поступова і вибіркова системи рубок не є ідентичними. Неправомірно застосовувати знижку щодо рентної плати для поступових рубок.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 серпня 2024 року у справі № 824/995/19-а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121164044>

3. Податок на додану вартість

3.1. Про правовий режим для формування податкового кредиту з податку на додану вартість в умовах воєнного стану

На період дії воєнного стану законодавець запровадив спеціальний правовий режим для формування податкового кредиту з податку на додану вартість за лютий–травень 2022 року, яким закріплено можливість включати до складу податкового кредиту суми податку на додану вартість на підставі наявних у платника первинних (розрахункових) документів за відсутності зареєстрованих податкових накладних.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 лютого 2024 року у справі № 200/466/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117317760>

3.2. Про оприбуткування податком на додану вартість витрат на втрати зерна

Податкові зобов'язання необхідно нараховувати на основі затверджених норм природного убутку. Потрібно оприбутковувати податком на додану вартість

витрати, що перевищують встановлені норми і не підлягають використанню в господарській діяльності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 серпня 2024 року у справі № 120/412/20-а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120900165>

3.3. Про оприбуткування податком на додану вартість операцій щодо постачання обладнання з інтегрованим програмним забезпеченням

Звільнення від оприбуткування податком на додану вартість можливе лише щодо операцій з постачання самостійної програмної продукції. Якщо програмне забезпечення є невіддільною складовою обладнання та необхідне для його функціонування, то операція підлягає оподаткуванню на загальних підставах.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 грудня 2024 року у справі № 640/20409/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123552634>

Глава 3. Реалізація компетенції податкового органу

1. Правовий статус і повноваження податкового органу

1.1. Про відмову в прийманні електронних декларацій після зміни платником юридичної адреси та перехід під іншу податкову юрисдикцію

Розірвання договору про визнання електронних документів контрольним органом в односторонньому порядку внаслідок зміни адреси платника та перехід під іншу податкову юрисдикцію, а також своєчасне укладення нового договору з іншим податковим органом указує на відсутність підстав для відмови в реєстрації поданих податкових декларацій за період, який припадав на перебування платника за попереднім місцем реєстрації.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 березня 2024 року у справі №806/1559/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117858738>

1.2. Про податкову консультацію щодо внесення змін до податкового кредиту після повернення сплаченого податку на додану вартість

Згідно з Податковим кодексом України в разі повернення сум податку на додану вартість, надмірно сплачених під час митного оформлення товару, зміни до митної декларації або податкового кредиту мають бути оформлені за допомогою аркуша коригування. Цей документ є відповідним засобом для внесення необхідних змін, забезпечує правову чіткість та прозорість процедури. Бухгалтерська довідка може

бути використана лише в прямо визначених законодавством випадках і може бути альтернативою аркуша коригування для внесення змін до податкового кредиту у відповідних випадках.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 квітня 2024 року у справі № 826/6714/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118305592>

1.3. Про відмову в прийнятті уточнюючого розрахунку до податкової декларації, поданого з перевищенням загального строку давності згідно з Податковим кодексом України

Дії контрольного органу щодо відмови в прийнятті уточнюючого розрахунку до податкової декларації з огляду на загальний строк давності (1095 днів) є протиправними, якщо підставою для зміни податкової звітності є судове рішення, що має законну силу і вимагає від компетентного органу видання необхідних документів для внесення змін до податкової звітності платника.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 квітня 2024 року у справі № 160/7775/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118494922>

1.4. Про відмову в реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування з огляду на ненадання платником первинних документів

Перелік документів, необхідних для ухвалення рішення про реєстрацію накладної / розрахунку коригування, включає первинні документи щодо постачання / придбання товарів / послуг, розрахункові документи та/або банківські виписки з особових рахунків. Платник має право надати відповідні первинні документи для підтвердження податкових зобов'язань та коригувань. Ненадання платником таких документів є підставою для відмови в реєстрації накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 липня 2024 року у справі № 440/5004/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120111895>

1.5. Про звільнення від відповідальності за несвоєчасне виконання податкового обов'язку з огляду на неодноразові обстріли та руйнування

Якщо платник за адресою своєї реєстрації та виробничих потужностей зазнавав неодноразових обстрілів та руйнувань, що об'єктивно призвело до неможливості здійснення належної господарської діяльності за вказаний період, то зобов'язаний подати відповідну заяву до контрольного органу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 вересня 2024 року у справі №280/10300/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121675267>

1.6. Про умови виплати бюджетної дотації сільськогосподарським товаровиробникам

Однією з умов отримання бюджетної дотації сільськогосподарським товаровиробникам є обов'язкове відкриття небюджетного рахунку у Казначействі за балансовим рахунком групи 375 «Інші спеціальні рахунки» в системі електронного адміністрування податку на додану вартість. Така інформація має бути доведена до відома Державної фіскальної служби України для підтвердження права на отримання дотації.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 09 жовтня 2024 року у справі № 809/891/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122199730>

1.7. Про чинність податкової вимоги, прийнятої до подання уточнюючої декларації про зменшення податкового зобов'язання

Податкові вимоги щодо несплаченого земельного податку залишаються чинними та підлягають виконанню, якщо вони були винесені до подання платником уточнюючої декларації. Подання уточнюючої декларації на підставі звільнення від сплати податку у зонах бойових дій не має зворотної дії та не скасовує вже нарахований податковий борг.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 жовтня 2024 року у справі № 620/5747/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122669516>

1.8. Про обов'язок податкового органу прийняти попереднє рішення в ході розгляду заяви про неможливість своєчасного виконання платником податків своїх податкових обов'язків та належним чином вмотивувати рішення, прийняте за наслідками розгляду такої заяви

У випадку, коли платник податків через наслідки бойових дій зазнав значних матеріальних втрат, що унеможливили своєчасне виконання податкових обов'язків, податковий орган зобов'язаний належним чином розглянути обставини форс-мажору та надати можливість платнику подати додаткові документи для підтвердження цих обставин. Недотримання процедурних вимог, зокрема, відсутність попереднього рішення та надання можливості доповнити документи, призводить до визнання рішення податкового органу протиправним та його скасування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 листопада 2024 року у справі № 520/5995/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122882856>

2. Податковий контроль

2.1. Про достатність відображення в наказі підстави для проведення фактичної перевірки як нумераційне позначення відповідного пункту статті Податкового кодексу України без розкриття його змісту

Призначаючи фактичну перевірку, достатньо покликатися в наказі на відповідний підпункт пункту 80.2 статті 80 Податкового кодексу України без розкриття його змісту, яким охоплюється предмет перевірки, але за умови, що цей підпункт містить лише одну фактичну підставу. Об'єктивну наявність або відсутність у контрольного органу підстав (обставин), визначених в підпунктах пункту 80.2 статті 80 Податкового кодексу України, як умови призначення фактичної перевірки, перевіряє суд. У випадку наявності обґрунтованих підстав для призначення фактичної перевірки, не можна вважати протиправним наказ про її призначення, який містить покликання на порядковий номер підпункту пункту статті Податкового кодексу України, як підстави для проведення перевірки, але не відображає конкретні обставини, які в цих підпунктах розкриваються та мають об'єктивно існувати.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 26 березня 2024 року у справі № 420/9909/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118274531>

2.2. Про правовий зміст підпункту 80.2.5 пункту 80.2 статті 80 Податкового кодексу України: достатність відображення підстав для проведення фактичної перевірки

Підпункт 80.2.5 пункту 80.2 статті 80 Податкового кодексу України передбачає дві самостійні підстави для призначення перевірки, що вимагає чіткого відображення конкретної з них у наказі, забезпечуючи таким чином для платника податків загальне розуміння про підставу її призначення та відповідний предмет перевірки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 28 травня 2024 року у справі № 280/1431/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119502773>

2.3. Про строки для проведення та результати камеральної перевірки

Камеральну перевірку податкової декларації або уточнюючого розрахунку проводять протягом 30 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку їх подання, а якщо такі документи були надані пізніше, – за днем їх фактичного подання. Така перевірка є обов'язковою не лише щодо арифметичних помилок, а й логічного зв'язку та узгодженості показників поточного періоду з показниками попередніх періодів, які не було враховано. Відсутність або неправильне відображення окремих показників у податкових деклараціях не

можна розглядати як арифметичну помилку, оскільки такі питання не охоплено камеральною перевіркою «з інших питань».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 березня 2024 року у справі № 320/4840/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117694716>

2.4. Про підстави для анулювання ліцензії на виробництво алкогольних напоїв

Відповідальність суб'єкта господарювання у вигляді анулювання ліцензії можлива, коли порушені умови ліцензії, зокрема недотримано правил виробництва, зберігання чи реалізації алкогольних напоїв. Контролюючий орган має достовірно встановити, що документ, наявний з-поміж інших, які подавали разом із заявою для отримання ліцензії, не було видано відповідним органом, а отже, такий документ є підробленим або містить недостовірну інформацію.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 лютого 2024 року у справі № 420/15857/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116839502>

2.5. Про обов'язок реєстрації у Єдиному державному реєстрі місць зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів

Якщо суб'єкт господарювання, який здійснює реалізацію і збереження алкогольних напоїв та тютюнових виробів в одному торговельному приміщенні (будівлі), не має відокремленого від об'єкта роздрібною торгівлі місця їхнього зберігання, то відсутні підстави для внесення до Єдиного державного реєстру відомостей про таке місце зберігання.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 травня 2024 року у справі № 813/3258/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119077193>

2.6. Про право на проведення документальної позапланової перевірки в умовах банкрутства платника податків

Податкове законодавство і законодавство про банкрутство не містять заборони на проведення податкових перевірок платника після визнання його банкрутом. Стадія процедури банкрутства не перешкоджає податковим органам вживати заходи для перевірки діяльності платника з метою встановлення наявності або відсутності податкової заборгованості. Вибір виду документальної позапланової перевірки (виїзної або невиїзної) належить до виключної компетенції контрольного органу. Ані платник податків, ані суд не можуть втручатися в цей вибір.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2024 року у справі № 520/4882/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119628316>

2.7. Про обов'язок реєстрації акцизного складу

Приміщення або територія, де пальне використовується лише для власних потреб у межах технологічного процесу, не є акцизним складом, якщо відповідні ємності є невіддільною частиною технологічного обладнання і не можуть бути використані як відокремлені резервуари для зберігання або реалізації пального іншим споживачам.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 липня 2024 року у справі № 460/52841/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120465737>

2.8. Про використання податкової інформації в СОД РРО під час проведення фактичної перевірки

Податковий орган під час проведення фактичної перевірки має правову можливість використовувати податкову інформацію в Системі обліку даних реєстраторів розрахункових операцій, зокрема, щодо перевірки наявності / відсутності цифрового значення штрихового коду марки акцизного податку на алкогольні напої.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 09 вересня 2024 року у справі №280/6832/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121641267>

2.9. Про наслідки скасування реєстрації реєстраторів розрахункових операцій

Згідно з вимогами законодавства суб'єкти господарювання зобов'язані здійснювати розрахункові операції лише через зареєстровані та опломбовані реєстратори розрахункових операцій, скасування реєстрації яких унеможливає їх використання, внаслідок чого документи, видані на такому реєстраторі, не мають юридичної сили та є недійсними відповідно до вимог Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 жовтня 2024 року у справі № 280/9850/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122039375>

2.10. Про дотримання процедури проведення документальної позапланової невіізної перевірки

Незастосування тридцятиденного строку між надсиланням повідомлення і початком перевірки з питань податку на додану вартість не звільняє контрольний орган від обов'язку належного інформування платника про проведення перевірки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 жовтня 2024 року у справі № 380/11112/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122522491>

Глава 4. Фінансова відповідальність

4.1. Про відповідальність за порушення вимог закону про застосування РРО на період дії до припинення або скасування воєнного стану на території України

Ненадання під час фактичної перевірки документів, що підтверджують походження підакцизних товарів, які знаходяться в місці продажу (господарському об'єкті), не є підставою для притягнення суб'єкта господарювання до відповідальності, встановленої статтею 20 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг». У період з 17 березня 2022 року по 01 серпня 2023 року санкції за порушення вимог цього Закону не застосовуються, крім санкцій за порушення порядку здійснення розрахункових операцій під час продажу підакцизних товарів. Порушення, що полягає в ненаданні під час перевірки документів, які підтверджують облік товарів, зокрема підакцизних, що знаходяться в місці продажу (господарському об'єкті), не можна вважати пов'язаним із порядком здійснення розрахункових операцій, тому таке порушення охоплюється мораторієм, впровадженим пунктом 12 розділу II «Прикінцеві положення» цього Закону.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 січня 2024 року у справі № 420/12275/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116242150>

4.2. Про відповідальність платника за порушення строків реєстрації накладних та розрахунків коригування в «Єдиному реєстрі податкових накладних» в умовах карантину та воєнного стану

Платник звільняється від відповідальності за несвоєчасну реєстрацію податкових накладних в період дії мораторію, запровадженого пунктом 52-1 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (з 01 березня 2020 року по 26 травня 2022 року). З 27 травня 2022 року штрафні санкції за порушення строків реєстрації податкових накладних застосовуються залежно від дати складання податкових накладних та їх реєстрації у відповідних реєстрах.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 січня 2024 року у справі № 280/4484/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116651199>

4.3. Про відповідальність за порушення резидентами строку розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності в умовах карантину

Пеню, зазначену в підпункті 14.1.162 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, нараховують у порядку, визначеному Законом України «Про валюту і валютні операції». У період дії карантину платникам податків (резидентам) не нараховують пеню за порушення строку розрахунків в іноземній валюті. Пеня, нарахована, але не сплачена за цей період, підлягає списанню на підставі абзацу 11 пункту 52-1 підрозділу 10 розділу ХХ «Перехідні положення» Податкового кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 лютого 2024 року у справі № 420/1538/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117022640>

4.4. Про несвоєчасну реєстрацію витратомірів та рівнемірів на акцизних складах

Податковий кодекс України встановлює відповідальність за необладнання або відсутність реєстрації витратомірів-лічильників та рівнемірів-лічильників на акцизних складах. Водночас відповідальність за несвоєчасну реєстрацію таких пристроїв – відсутня.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 грудня 2024 року у справі № 200/18913/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123697556>

ПІДРОЗДІЛ 2. Митна справа

Глава 1. Застосування УКТ ЗЕД

1.1. Про класифікацію товару «м'яка іграшка – рюкзак дитячий» згідно з УКТ ЗЕД

Віднесення товару «м'яка іграшка – рюкзак дитячий» до товарної позиції 9503 згідно з УКТ ЗЕД є правомірним, оскільки його класифіковано в товарній позиції з найбільшим порядковим номером з-поміж номерів товарних позицій, які є на розгляді.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 лютого 2024 року у справі № 804/2528/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117213743>

1.2. Про компетенцію митних органів щодо класифікації товарів під час митного оформлення

Сертифікат про походження товару є дійсним способом підтвердження країни походження товару. Митні органи мають право самостійно класифікувати товар у разі виявлення порушень правил класифікації та приймати рішення, які є обов'язковими, але можуть бути оскаржені.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 березня 2024 року у справі № 822/2718/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117858782>

1.3. Про визначення коду згідно з УКТ ЗЕД під час імпорту гумових шин

На підставі загального правила класифікації, відповідність десятизначному коду УКТ ЗЕД є лише передумовою, що забезпечує можливість переходу до чотиризначного коду, оскільки декларування товару згідно з чотиризначним номером товарної позиції є технічно неможливим без вказування товарної підкатегорії.

Класифікація шин, заявлених комбінатом згідно з кодом «4011 20 90 00», була правильною, оскільки ці шини відповідають опису для вантажних автомобілів. Митний орган неправомірно змінив код на «4011 94 00 00», оскільки технічні характеристики та сфера застосування товару не відповідали опису цієї товарної підкатегорії. Згідно з Основними правилами інтерпретації УКТ ЗЕД, затвердженими Законом України «Про Митний тариф України» від 19 вересня 2013 року № 584-VII, спірний товар входить до групи 40 «Каучук, гума та вироби з них», товарної позиції 4011 «Шини та покришки пневматичні гумові нові». До товарної позиції 4011 належить кілька підпозицій, зокрема 4011 20 «для автобусів і вантажних автомобілів», деталізована на рівні товарних підкатегорій: 4011 20 10 00 – з індексом навантаження менше як 121; 4011 20 90 00 – з індексом навантаження більше як 121. Платник у деклараціях заявив товар «Шини гумові, нові, для вантажних автомобілів, з індексом навантаження 250» та понад 250, що відповідає характеристиці товару, наведеній у підкатегорії «4011 20 90 00».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 квітня 2024 року у справі № 440/3246/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118083903>

1.4. Про класифікацію лісоматеріалів

Класифікація товарів згідно з УКТ ЗЕД має здійснюватися лише на підставі «Основних правил інтерпретації УКТ ЗЕД». Суд підтвердив, що згідно з поясненнями до товарної позиції 4407 лісоматеріали, розпиляні уздовж, завтовшки понад 6 мм, входять саме до цієї категорії. До товарної позиції 4403

належать лише лісоматеріали в природному стані, зрубані або з поверхневою обробкою. Оскільки двокантний брус є розпиляним пиломатеріалом, а не начорно брусованим, то його необхідно класифікувати за кодом «4407 10 93 00» (сосна звичайна виду *Pinus silvestrus* L.).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 квітня 2024 року у справі № 810/2737/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118109026>

1.5. Про класифікацію лещат

Митний орган неправомірно перекласифікував товар. Контрольний орган має право перевіряти правильність класифікації та в разі потреби самостійно здійснювати класифікацію товарів, маючи достатньо підстав для перекласифікації.

Якщо товар може бути віднесений до кількох товарних позицій, перевага надається позиції з більш конкретним описом. Верстатні лещата потрібно класифікувати згідно з кодом «8466 20 20 00», оскільки цей код охоплює затискні пристрої для оброблюваних деталей на верстатах, а такі лещата відповідають характеристикам указаних затискних пристроїв, призначені для жорсткого закріплення деталей на верстатах і не належать до ручних інструментів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 квітня 2024 року у справі № 826/3775/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118736197>

1.6. Про класифікацію виробів з деревини

Митний тариф України чітко визначає товарні позиції, що включають клепку з деревини дуба як частину бондарних виробів згідно з кодом УКТ ЗЕД «4416 00 00 00». Товар відповідає вимогам цієї товарної позиції, якщо не був підданий тангентальному розпилюванню і міг бути використаний для виготовлення бондарних виробів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2024 року у справі № 817/1222/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119566242>

1.7. Про класифікацію преміксу для вирощування курей-несучок згідно з УКТ ЗЕД

Імпортований премікс для вирощування курей-несучок відповідає опису товару згідно з кодом УКТ ЗЕД 2309 90 96 10, пов'язаним з відсутністю мита. Висновок експертизи, заснований на модифікованому методі Еверса, не є стандартним для визначення складу преміксів, тому неправомірним є застосування вищої ставки мита, спираючись на непереконливі дані експертизи.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 грудня 2024 року у справі № 1940/1470/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123733812>

Глава 2. Митні режими

2.1. Про митний режим тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та податками

Митний режим тимчасового ввезення не може бути застосований до паперових мішків, призначених для пакування деревного вугілля як палива. Така тара (упаковка) не придатна для повторного використання і не відповідає визначенню товарів, зазначених у статті 105 Митного кодексу, а також у Додатку В.3 до Стамбульської конвенції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 січня 2024 року у справі № 817/1500/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116212276>

2.2. Про підтвердження форс-мажорних обставин у зоні АТО для припинення митного режиму тимчасового ввезення транспортного засобу

Обставини непереборної сили, такі як стихійні лиха, військові дії та інші події, що перешкоджають виконанню зобов'язань, можуть бути визнані на підставі відповідних документальних доказів. Для підтвердження форс-мажорних обставин у такому випадку достатніми є акти списання транспортних засобів та довідки від державних органів або органів місцевого самоврядування. Зазначені документи мають підтверджувати факт і тривалість відповідних обставин непереборної сили, які перешкоджають виконанню зобов'язань щодо митного режиму тимчасового ввезення транспортного засобу. Ухвалюючи рішення про подальші дії з митним режимом та звільнення від відповідальності, необхідно враховувати всі обставини справи, зокрема достовірність поданих доказів та їхній взаємозв'язок з юридичними фактами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 квітня 2024 року у справі № 820/4119/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118736202>.

2.3. Про застосування преференційного режиму для товару, який походить з Європейського Союзу

Для визначення бази оподаткування та податкових зобов'язань контрольний орган може враховувати документально підтвержені відомості щодо країни походження товарів навіть після завершення митного оформлення. З метою отримання преференційного режиму згідно з Угодою про асоціацію з ЄС необхідно не тільки надати декларацію про походження товарів, але й підтвердити, що матеріали, використані у виробництві, також походять з Європейського Союзу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 липня 2024 року у справі № 260/6407/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120728860>.

Глава 3. Установлення та коригування митної вартості

3.1. Про повноваження контролюючого органу витребувати додаткові документи, встановлені частиною третьою статті 53 Митного кодексу України, для підтвердження заявленої митної вартості

Відсутність розподілення товарів за класами в експортній декларації країни відправлення (доданої до митної декларації на підтвердження митної вартості) не є розбіжностями, які є підставою для витребування контролюючим органом додаткових документів, якщо інші документи сукупно не викликають сумніву в достовірності задекларованої митної вартості.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 лютого 2024 року у справі № 815/5838/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117022750>.

3.2. Про неправомірність вимоги сплати компенсаційного мита за рішенням Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі у справі про митне оформлення автомобіля для особистого користування в Україні

Ураховуючи приписи частини першої статті 364 та статті 377 Митного кодексу України, транспортні засоби, ввезені громадянами для особистого користування та не призначені для продажу, підлягають митному оформленню без сплати компенсаційного мита, якщо ввезення цього товару не заподіює шкоди національному товаровиробнику.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2024 року у справі № 200/674/19-а можна знайти за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119566246>.

3.3. Про коригування митної вартості товарів

Митний орган зобов'язаний у строк, установлений Митним кодексом України, розглянути надані додаткові документи, ухвалити обґрунтоване рішення щодо митної вартості товару, і після цього надіслати його платнику. Якщо таке рішення не буде надано вчасно, заявлену митну вартість товарів необхідно визнавати правильною, а рішення про коригування митної вартості товарів підлягає скасуванню.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 липня 2024 року у справі № 826/3763/18 можна знайти за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120211837>.

Потрібно враховувати подані декларантом документи, якщо вони не містять розбіжностей. Надання актів виконаних експедитором робіт не є обов'язковим, якщо перевезення ще не завершено.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 жовтня 2024 року у справі № 520/6058/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122384342>.

Глава 4. Митне оформлення та контроль

4.1. Про відшкодування витрат на митний огляд товару

Витрати на проведення митного огляду товару має відшкодувати орган, який ініціював цей огляд.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2024 року у справі № 810/4338/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117633015>.

4.2. Про зміну коду товару в контексті процедури відібрання проб товару митним органом і збільшення ставки ввізного мита

Форма рішення митного органу про визначення коду товару була неправомірною, оскільки не відповідала вимогам закону, зокрема частині другій статті 356 Митного кодексу України. Ухвалення такого рішення у формі резолюції керівника на службовій записці інспектора митного органу не є вмотивованим. Отож, підстава позову, що стосується процедури відібрання проб товару, є обґрунтованою, якщо порушення процедури митного контролю суперечить вимогам Митного кодексу України і вказує на протиправність ухваленого рішення про визначення коду товару.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 березня 2024 року у справі № 260/585/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117889728>.

4.3. Про відповідальність декларанта, який ввозить транспортний засіб особистого користування

У контексті митних правил і процедур термін «товар» вживається в значенні будь-якої рухомої речі, включаючи транспортний засіб особистого користування, на який поширюються положення частини третьої статті 470 Митного кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 травня 2024 року у справі № 454/1681/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119503266>.

4.4. Про повноваження митного органу здійснювати митний контроль та обрання «зеленого» коридору як форми митного декларування

Обрання «зеленого коридору» під час перетину митного кордону є юридично значущою заявою громадянина про відсутність товарів, які підлягають письмовому декларуванню, оподаткуванню митними платежами або які підпадають під встановлені законодавством обмеження чи заборони. Відповідальність за порушення митного контролю в зонах спрощеного митного контролю настає відразу після прибуття в зону митного контролю. Вибір смуги руху залежить лише від рішення особи, яка перетинає кордон, і не може бути зумовлений організацією системи розподілу руху транспортних засобів на митному пункті пропуску.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 червня 2024 року у справі № 813/2601/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119628261>.

4.5. Про обов'язок митного органу доводити недостовірність поданих декларантом документів

Заяви митного органу про недостовірність документів мають бути обґрунтовані доказами, такими як експертні висновки або рішення компетентних органів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 грудня 2024 року у справі № 380/19286/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123552603>

ПІДРОЗДІЛ 3. Грошовий обіг і розрахунки

3.1. Про форму розрахунків за експортними операціями

Розрахунки за експортними операціями необхідно проводити лише в грошовій формі. Відсутність надходження грошових коштів за експортними операціями у встановлений строк на рахунок резидента є підставою для нарахування пені.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 травня 2024 року у справі №140/10623/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119180176>.

ПІДРОЗДІЛ 4. Валютне регулювання і валютний контроль

4.1. Про нарахування пені за порушення строків розрахунків в іноземній валюті

Пеня за порушення строків розрахунків в іноземній валюті не є різновидом пені в розумінні підпункту 14.1.162 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України,

тому положення про мораторій на нарахування пені під час карантину не поширюється на такі правовідносини. Закон України «Про валюту і валютні операції» містить спеціальні норми щодо нарахування пені за порушення граничних строків розрахунків за зовнішньоекономічними операціями.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 23 липня 2024 року у справі № 240/25642/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120872678>.

4.2. Про застосування індивідуального режиму ліцензування зовнішньоекономічної діяльності як спеціальної санкції за порушення валютного законодавства

Індивідуальний режим ліцензування як спеціальна санкція застосовується відповідно до статті 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» у разі виявлення порушень законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Для скасування режиму ліцензування необхідно усунути порушення або вжити практичних заходів, що забезпечують відповідність законодавству.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 липня 2024 року у справі № 813/3215/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120381011>.

4.3. Про нарахування пені за зовнішньоекономічним договором та можливість судового оскарження повноважень банку щодо валютного нагляду

Позовні вимоги про визнання протиправною бездіяльності банку щодо незавершення валютного нагляду не підлягають судовому розгляду, оскільки ці правовідносини не є публічно-правовими і не виникають з публічно-владної функції банку. Санкції за порушення строків розрахунків застосовуються на загальних підставах відповідно до норм Закону України «Про валюту і валютні операції».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 листопада 2024 року у справі № 380/9564/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122882907>.

РОЗДІЛ 2. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо захисту соціальних прав

ПІДРОЗДІЛ 1. Містобудування та архітектурна діяльність

1.1. Про обов'язок власника нерухомого майна – щойно виявленого об'єкта культурної спадщини укласти охоронний договір з відповідним органом охорони культурної спадщини на такий об'єкт

Власник нерухомого майна щойно виявленого об'єкта культурної спадщини зобов'язаний виконувати усі покладені на нього обов'язки, які випливають з такого правового статусу майна, у тому числі укласти охоронний договір з відповідним органом охорони культурної спадщини. Здійснення права власності на нерухоме майно, яке має правовий статус об'єкта культурної спадщини, без укладення охоронного договору щодо нього у встановленому законом порядку, не забезпечує належної охорони такого об'єкта та створює загрозу його збереженню, порушує громадський інтерес до культурної спадщини, який визнається Україною відповідно до взятих на себе міжнародних зобов'язань

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2024 року № 320/5145/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119227505>

1.2. Про застосування фінансової санкції за ухилення від укладення охоронного договору на об'єкт нерухомості, який після застосування такої санкції втратив статус об'єкта культурної спадщини

Санкція, передбачена абзацом п'ятим частини першої статті 44 Закону України від 8 червня 2000 року № 1805-III «Про охорону культурної спадщини», застосовується за ухилення власника пам'ятки або уповноваженого ним органу від підписання охоронного договору, якщо об'єкт є пам'яткою на час ухвалення постанови про накладення фінансової санкції. Оскарження правомірності набуття статусу об'єкта культурної спадщини чи ухвалення судового рішення про визнання протиправним та скасування рішення про надання об'єкту статусу пам'ятки не є підставою для скасування постанови про застосування фінансових санкцій, оскільки на час її прийняття об'єкт мав статус пам'ятки. Подання позову стосовно правомірності набуття статусу об'єкта культурної спадщини не є законною підставою для відмови в укладенні охоронного договору. Саме лише оскарження рішення про надання об'єкту статусу пам'ятки не зупиняє його дію, не позбавляє об'єкт статусу пам'ятки і не звільняє власника від необхідності вжиття заходів з його охорони (в тому числі, укладення охоронного договору)

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 липня 2024 року у справі № 932/286/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120408874>

1.3. Про право на виконання будівельних робіт без документа, який засвідчує право на земельну ділянку

Право на виконання будівельних робіт без документа, який засвідчує право на земельну ділянку, виникає за наявності чотирьох самостійних підстав:

1) реконструкція, реставрація або капітальний ремонт об'єктів будівництва без зміни зовнішніх геометричних розмірів їхніх фундаментів у плані;

- 2) реконструкція або капітальний ремонт автомобільних доріг, залізничних колій, ліній електропередачі, зв'язку, трубопроводів, інших лінійних комунікацій у межах земель їх розміщення;
- 3) комплексна реконструкція кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду відповідно до містобудівної документації на замовлення органів державної влади чи органів місцевого самоврядування на відповідних землях державної чи комунальної власності;
- 4) нове будівництво об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури відповідно до містобудівної документації на замовлення органів державної влади чи органів місцевого самоврядування на відповідних землях державної чи комунальної власності. Перші дві підстави не залежать від категорії замовника (його приналежності до органів державної влади або місцевого самоврядування) та від форми власності земельної ділянки, а обумовлюються характеристиками самого об'єкта будівництва (це має бути вже існуючий об'єкт, розміщений на землях відповідної категорії) та видами будівельних робіт (реконструкція, реставрація або капітальний ремонт, тобто не нове будівництво). Натомість інші дві підстави (пп. 3, 4) обумовлені передовсім видом замовника, яким може бути лише орган державної влади або орган місцевого самоврядування, та формою власності земельної ділянки, на якій розміщується об'єкт будівництва (державна або комунальна власність).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 вересня 2024 року у справі №600/7509/21-а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121418785>

1.4. Про строк дії дозволу на розміщення об'єкта зовнішньої реклами у зв'язку з порушенням строків подання документів на його продовження

Закон України 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України від 6 вересня 2005 року № 2806-IV «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», стаття 16 Закону України від 3 липня 1996 року № 270/96-ВР «Про рекламу», не регламентують процедуру продовження дії дозволу на розміщення об'єкта зовнішньої реклами, відповідно не встановлюють певні строки щодо подання документів для розгляду такого питання

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 вересня 2024 року у справі №260/4590/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121759438>

1.5. Про відсутність права в керівника органу державного архітектурно-будівельного контролю делегувати повноваження щодо накладення штрафу

Керівник органу державного архітектурно-будівельного контролю, здійснюючи повноваження виконавчого та розпорядчого характеру, має право розподілити свої обов'язки із заступником (між заступниками). Проте таке делегування не може суперечити встановленим законом процедурам реалізації заходів державного примусу компетентним органом, який безпосередньо здійснюється відповідною службою (посадовою) особою цього органу, яка в цьому випадку визначена законом, згідно із яким накладати штраф у межах та відповідно до вимог, визначених Законом України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності», від імені органу державного архітектурно-будівельного контролю має право керівник виконавчого органу з питань державного архітектурно-будівельного контролю міської ради і таке право не може бути делеговане іншим

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 22 жовтня 2024 року у справі № 420/3179/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122522345>

1.6. Про предмет громадських слухань у контексті містобудівної документації

Для дотримання вимог Порядку проведення громадських слухань щодо проектів містобудівної документації на місцевому рівні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 року № 555, громадські слухання мають бути проведені саме щодо містобудівної документації на місцевому рівні, до якої відповідно до частини першої статті 16 Закону України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності» відносяться генеральний план населеного пункту, план зонування територій і детальний план території, їх оновлення та внесення змін до них. Проведення громадських слухань проектної документації щодо будівництва або реконструкції конкретних об'єктів Порядком № 555 не передбачено.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 листопада 2024 року у справі №480/5165/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123058566>

ПІДРОЗДІЛ 2. Здійснення публічно-владних управлінських функцій із розпорядження земельними ділянками; землеустрою; державної експертизи землевпорядної документації; регулювання земельних відносин

2.1. Про відсутність підстав для видачі дозволу на розробку проекту землеустрою на земельну ділянку, яка хоча б частково знаходиться в межах санітарно-захисної зони, встановленої планом зонування території населеного пункту

Земельна ділянка у певних межах є окремим об'єктом права з єдиним правовим режимом. На земельну ділянку, яка хоча б частково знаходиться в межах санітарнозахисної зони, встановленої планом зонування території населеного пункту, не може бути наданий дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення цієї земельної ділянки у власність

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2024 року у справі № 320/1230/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117663863>

2.2. Про анулювання кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника: визначення виду юридичної відповідальності і строку давності притягнення

Відповідальність у вигляді анулювання кваліфікаційного сертифіката інженераземлевпорядника за порушення законодавства у сфері землеустрою, яка передбачена частиною другою статті 68 Закону України «Про землеустрій», належить до дисциплінарної відповідальності. Нормами Закону України від 22 травня 2003 року № 858-IV «Про землеустрій» не визначено строк протягом якого на сертифікованого інженера-землевпорядника може бути накладено стягнення у вигляді анулювання відповідного кваліфікаційного сертифіката. Разом з тим, в силу положень частини шостої статті 7 Кодексу адміністративного судочинства України, в цьому випадку за аналогією необхідно застосовувати частину другу статті 148 Кодексу законів про працю України, якою передбачено, що дисциплінарне стягнення не може бути накладене пізніше шести місяців з дня вчинення проступку

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 травня 2024 року у справі №160/20531/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118905014>

2.3. Про відсутність у власника або користувача земельної ділянки обов'язку змінювати її цільове призначення в разі зміни функціонального призначення території

Власник чи користувач земельної ділянки має право на звернення до суду з позовом про визнання протиправною та нечинною містобудівної документації, яка встановлює (змінює) функціональне призначення територій. Встановлення (зміна) функціонального призначення території не покладає на власника або користувача земельної ділянки обов'язку змінювати цільове призначення раніше сформованих земельних ділянок, а також не обмежує прав власника або користувача земельної ділянки на використання земельної ділянки за попереднім цільовим призначенням

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 липня 2024 року у справі № 120/12935/21- а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120408871>

2.4. Про повноваження начальника військової адміністрації щодо відчуження з комунальної власності земельних ділянок в умовах воєнного стану

Положення пункту 26 частини другої статті 15 Закону України від 12 травня 2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану» обмежує начальника військової адміністрації у повноваженнях вирішення питань у земельних правовідносинах, забороняючи вирішувати питання відчуження з комунальної власності земельних ділянок та надання таких земельних ділянок в оренду на строк понад один рік. В умовах воєнного стану Закон № 389-VIII є спеціальним по відношенню до Земельного кодексу України та потребує комплексного застосування при визначенні повноважень начальника військової адміністрації з урахуванням усіх обмежень, що передбачені як Земельним кодексом України, так і Законом № 389-VIII.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 серпня 2024 року у справі № 200/3942/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121036286>

2.5. Про обов'язок органу місцевого самоврядування враховувати вимоги плану зонування території, який розробляється у складі генерального плану населеного пункту

План зонування території, який розробляється у складі генерального плану населеного пункту, є його обов'язковою і невід'ємною частиною, а отже у разі, якщо детальний план території суперечить плану зонування, то вважається, що він суперечить і частині генерального плану

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 вересня 2024 року у справі №480/1519/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121577144>

ПІДРОЗДІЛ 3. Дозвільна система у сфері господарської діяльності; ліцензування видів господарської діяльності; нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності; реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності

3.1. Про необхідність оформлення лісорубного квитка на прибирання небезпечних дерев

Аналіз Правил охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості дає підстави для висновку про необхідність оформлення лісорубного квитка на прибирання небезпечних дерев, що, у свою чергу, направлено на гарантування безпеки працівників лісового господарства під час вирубки лісів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 січня 2024 року у справі № 500/2284/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116336200>

3.2. Про повноваження Державіаслужби визначати умови та порядок анулювання / обмеження прав авіаперевізника на експлуатацію повітряних ліній

Положення частини першої, третьої статті 92, статті 94 Повітряного кодексу України не лише визначають процедурні питання, але й встановлюють межі та умови реалізації прав Державіаслужби, визначених частиною п'ятою статті 11 Повітряного кодексу України, щодо встановлення авіаційними правилами України у тому числі видів, форм сертифікатів та інших документів, що видаються уповноваженим органом з питань цивільної авіації; строки дії зазначених документів, а також порядку та умов отримання, анулювання, припинення їх дії за результатами проведених перевірок, інспектування та аудиту. Отже, порядок надання і анулювання прав на експлуатацію повітряних ліній встановлюється авіаційними правилами України

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 січня 2024 року у справі № 640/24165/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116365770>

3.3. Про необхідність отримання дозволу на спеціальне водокористування підприємством, діяльність якого пов'язана з використанням води та скиданням надлишкових зворотних вод

Діяльність підприємства, пов'язана з акумуляцією надлишків зворотних вод та їх скиданням, є спеціальним водокористуванням, а отже є платною та здійснюється виключно на підставі дозволу на спеціальне водокористування та відповідно до встановлених лімітів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 20 лютого 2024 року у справі №160/10310/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117153875>

3.4. Про необхідність отримання дозволу Національної поліції для створення нового місця, в межах якого планується провадження господарської діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Як при отриманні ліцензії вперше, так й у разі створення нового місця, в межах якого планується провадження господарської діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, ліцензіат повинен надати дозвіл Національній поліції на використання об'єктів і приміщень, призначених для провадження діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та їх відповідність встановленим вимогам

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 квітня 2024 року № 640/31593/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118083834>

3.5. Про зазначення виробником на упаковці з харчовим продуктом, всередині якої є іграшка, інформації щодо відповідності такої продукції встановленим вимогам

Наявність/відсутність знаку відповідності на упаковці, в якій продається іграшка, безумовно впливає на рішення щодо придбання товару за умови, що крізь таку упаковку знак відповідності не є видимим ззовні або перед купівлею товару пакування не може бути розкритим. Усі іграшки, які вводяться в обіг на території України, повинні відповідати вимогам щодо безпечності, це тим паче стосується іграшок, які знаходяться в харчових продуктах. І покупці, придбаваючи такі товари, повинні мати змогу ознайомитися з усією необхідною інформацією стосовно відповідності продукції встановленим вимогам

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2024 року № 500/4889/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119534678>

3.6. Про підстави для відмови в перереєстрації лікарського засобу

Оскільки Закон України від 4 квітня 1996 року № 123/96-ВР «Про лікарські засоби» окремо не передбачає підстави для відмови в державній перереєстрації лікарського засобу, то такі підстави є спільними як для реєстрації, так і для перереєстрації лікарського засобу

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 жовтня 2024 року у справі № 640/12792/19 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122098055>

3.7. Про уповноважений центральний орган виконавчої влади щодо здійснення державного нагляду у сфері техногенної та пожежної безпеки

Вжитий у статтях 68 та 69 Кодексу цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI термін «центральний орган виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки» охоплює як безпосередньо центральний орган виконавчої влади, який здійснює державний нагляд (контроль) у сфері пожежної та техногенної безпеки, так і його територіальні органи, а також структурні підрозділи територіальних органів

Державної служби України з надзвичайних ситуацій, які відповідно до положень про ці підрозділи виконують функції державного нагляду (контролю) за додержанням та виконанням вимог законодавства у сферах пожежної і техногенної безпеки у межах певних адміністративно - територіальних одиниць

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 листопада 2024 року у справі №420/23960/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122780299>

3.8. Про застосування органом місцевого самоврядування спрощеної регуляторної процедури ухвалення нормативно-правового акта в період дії воєнного стану

Правова конструкція та спосіб формулювання норм частини десятої статті 9 Закону України від 12 травня 2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану» дають підстави для висновку про те, що у період дії воєнного стану вимоги Закону України від 11 вересня 2003 року № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» не поширюються у повному обсязі на усі без винятку акти органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, у тому числі щодо розроблення, розгляду, прийняття та оприлюднення проєктів таких актів у порядку, встановленому вищезгаданим Законом. Разом з тим таке правове регулювання правовідносин у сфері здійснення регуляторної діяльності у період дії воєнного стану жодним чином не звільняє органи місцевого самоврядування та їх посадових осіб від обов'язку неухильного дотримання усіх інших вимог національного законодавства та актів міжнародного права, які ставляться до діяльності та рішень зазначених органів та осіб у цих відносинах, а лише надають їм повноваження під час дії воєнного стану оперативного, у спрощеному та прискореному порядку приймати передбачені законом акти без врахування вимог Закону № 1160-IV з тією метою, щоб забезпечити у цей час належне та безперервне функціонування органів місцевого самоврядування і комунального сектору економіки

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 листопада 2024 року у справі №260/1011/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122780301>

3.9. Про заборону вживання кальянів у закладах ресторанного господарства

Кальяни у зв'язку зі змінами у законодавстві з 11 липня 2022 року підпадають під абсолютну заборону в закладах ресторанного господарства, незалежно від їхнього складу. Надання закладами ресторанного господарства послуг, заборонених статтею 13 Закону України від 22 вересня 2005 року № 2899-IV «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення», з приготування кальянів є

стимулюванням продажу тютюнових виробів у розумінні статті 16 Закону № 2899-IV навіть якщо безпосередньо не відбувається реклама продукту.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 грудня 2024 року у справі № 320/29317/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123946428>

ПІДРОЗДІЛ 4. Державне регулювання ринків фінансових послуг

4.1. Про відсутність економічного сенсу від проведення операцій з цінними паперами для клієнта як ознаку маніпулювання цінами на фондовому ринку

Неодноразове протягом торговельного дня укладення двома або більше учасниками торгів угод купівлі чи продажу фінансових інструментів, які не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети хоча б для одного з учасників торгів (або їх клієнтів), є окремим самостійним складом правопорушення, яке передбачене пунктом 5 частини першої статті 10-1 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні». Для оцінки вказаного правопорушення, для доведення відсутності очевидного економічного сенсу не має значення за даними біржового чи позабіржового ринку визначаються ціни на тотожні цінні папери. Важливою є істотна відмінність ціни, а не місце укладення угод

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 квітня 2024 року у справі № 826/13514/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118367381>

ПІДРОЗДІЛ 5. Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень

5.1. Про правомірність відмови державного реєстратора у проведенні державної реєстрації права власності на об'єкт нерухомого майна на підставі судового рішення, резолютивна частина якого не встановлює набуття заявником права власності на такий об'єкт

Державний реєстратор перед проведенням реєстрації права власності на об'єкт нерухомого майна зобов'язаний перевірити всю доступну інформацію стосовно вказаного об'єкта в офіційних реєстрах, включно з наявністю судових рішень щодо цього об'єкта в Єдиному державному реєстрі судових рішень. Наявність судового рішення, яке набрало законної сили, резолютивна частина якого не встановлює набуття заявником права власності на відповідний об'єкт нерухомого майна, свідчить про наявність суперечності між заявленими вимогами та документами, що їх посвідчують, і це відповідно до пункту 4 частини першої статті 24 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» є підставою для прийняття державним реєстратором рішення про відмову в державній реєстрації на такий об'єкт

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 лютого 2024 року у справі № 520/7983/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117153781>

5.2. Про зобов'язання органу місцевого самоврядування здійснити реєстрацію права власності на гідротехнічну споруду, яка перебуває на балансі комунального підприємства, заснованого цим органом

Гідротехнічні споруди не можуть мати юридичний статус безхазяйної речі, перебуваючи на балансі комунального підприємства, заснованого міською радою. У цьому виражаються інтереси держави у сфері контролю за охороною майна територіальної громади, реалізації нагляду за безпечною та надійною експлуатацією інженерної водозахисної споруди, призначеної для захисту територій від затоплення, фінансування та контролю видатків державного бюджету на обслуговування

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 березня 2024 року № 300/3657/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117451257>

5.3. Про закріплення меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) межовими знаками

Вимоги щодо відстані між межовими знаками не більше 200 м застосовуються лише у разі фактичного встановлення межових знаків. При цьому, фактичне встановлення межових знаків не здійснюється у разі, якщо межі земельних ділянок в натурі (на місцевості) збігаються з природними та штучними лінійними спорудами і рубежами (річками, струмками, каналами, лісосмугами, шляхами, шляховими спорудами, парканами, огорожами, фасадами будівель та іншими лінійними спорудами і рубежами тощо)

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 березня 2024 року № 580/3029/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117799505>

ПІДРОЗДІЛ 6. Реалізація державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики

6.1. Про процедуру погодження передачі єдиного (цілісного) майнового комплексу підприємства

Складовою частиною процедури передачі єдиного (цілісного) майнового комплексу є погодження такої передачі з підприємствами, за якими відповідні об'єкти державної власності закріплені на праві господарського відання (оперативного управління); виключення складають випадки знаходження підприємства на тимчасово окупованій території України або на території проведення

антитерористичної операції; недотримання погоджувальної процедури свідчить про порушення встановленого законодавством порядку передачі об'єктів державної власності зі сфери управління одного державного органу до іншого, оскільки при цьому не враховуються інтереси підприємства як фактичного користувача такого майна

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 березня 2024 року у справі № 160/4801/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117957753>

6.2. Про дотримання органом місцевого самоврядування принципу розумності при встановленні строку оголошення про проведення відкритих слухань

Оскільки в законодавстві не міститься вказівок щодо встановлення конкретного строку оголошення про проведення відкритих слухань, такі строки повинні встановлюватися на підставі принципу розумності. Особи, які бажають прийняти участь у відкритих слуханнях, підготувати та подати свої зауваження та пропозиції безпосередньо під час відкритих слухань мають право бути повідомлені у розумні строки, які забезпечать можливість таких осіб прийняти участь в обговоренні

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 квітня 2024 року у справі № 440/3174/19 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118767656>

6.3. Про прийняття приладу обліку на абонентський облік при наданні послуг з централізованого опалення

Нормами чинного законодавства не вимагається повторне прийняття на абонентський облік вузла розподільного обліку, який раніше був прийнятий на абонентський облік

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 червня 2024 року у справі №640/17107/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119879882>

6.4. Про відсутність підстав для застосування Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг до укладення між постачальником послуг та споживачем нового договору про надання комунальних послуг

Методика розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затверджена наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 22 листопада 2018 року № 315, не підлягає застосуванню постачальником послуг у взаємовідносинах із споживачем після 1 травня 2019 року та до укладання нового договору,

передбаченого Законом України від 9 листопада 2017 року № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 2 липня 2024 року у справі № 620/10707/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120111865>

6.5. Про можливість використання суб'єктом господарювання, який є учасником ринку електричної енергії, власної методики визначення розподілу витрат палива на відпущену енергетичну та теплову енергію

Нормами чинного законодавства України не передбачено повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо встановлення правил (стандартів) ведення бухгалтерського обліку. Ліцензійними умовами та іншими нормативно-правовими нормами не заборонено суб'єкту господарювання, який є учасником ринку електричної енергії, використовувати власну методику визначення розподілу витрат палива на відпущену енергетичну та теплову енергію

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 серпня 2024 року у справі №320/28285/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121545343>

ПІДРОЗДІЛ 7. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців

7.1. Про обов'язок Міністерства юстиції України забезпечити інформування всіх заінтересованих осіб, зазначених у скарзі або встановлених відповідно до відомостей реєстрів, про розгляд скарги на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора

Мін'юст повинен обрати таку процедуру розгляду скарги і притримуватися її, за якої не тільки скаржник, але й суб'єкт оскарження та зацікавлені особи повинні бути обізнаними про подання скарги та дату, час і місце її розгляду. Інакше кажучи, обрана Мін'юстом форма повідомлення зацікавленої особи про скаргу й порядок її розгляду з погляду стороннього зовнішнього спостерігача має свідчити про поінформованість суб'єкта оскарження чи зацікавленої особи, а також про об'єктивну спроможність суб'єктів реєстраційних відносин виразити та донести до Мін'юсту свою позицію щодо доводів скарги.

Використане в нормативному приписі пункту 9 Порядку розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 року № 1128, слово «обов'язково» для вираження волі на те, що під час розгляду скарги по суті Мін'юст має запросити скаржника та/або його представника (за умови якщо ним зазначено про

це у скарзі), суб'єкта оскарження та інших заінтересованих осіб, зазначених у скарзі або встановлених відповідно до відомостей реєстрів вказує на істотність, безальтернативність і необхідність вчинення дій, спрямованих на прикликання скаржника та суб'єкта оскарження (тобто особи, чії дії оскаржуються) для розгляду скарги по суті. Таке запрошення має на меті не лише проінформувати зацікавлених осіб про розгляд скарги, але й забезпечити їм реальну можливість узяти участь у засіданні, щоб їхні пояснення були прийняті та враховані. Недотримання порядку розгляду скарги не може й не повинне визнаватися формальним порушенням

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 лютого 2024 року у справі № 826/8774/16 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117187481>

7.2. Про порядок проведення реєстраційної дії щодо внесення змін до складу учасників товариства

Державна реєстрація змін в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань до відомостей, пов'язаних зі зміною засновників (учасників) юридичної особи на підставі рішення загальних зборів учасників (рішення єдиного учасника) товариства, яке приймалося без урахування голосів учасника(ів) у зв'язку з наявністю заборгованості із внесення таким(и) учасником(ами) вкладу(ів) до статутного капіталу, проводиться за умови підтвердження заявником таких реєстраційних дій (керівником або уповноваженою ним особою) невнесення учасником(ами) товариства вкладу(ів) після закінчення наданого йому(їм) виконавчим органом товариства додаткового строку. Державний реєстратор (нотаріус) у встановленому порядку в межах своєї компетенції перевіряє наявність документів, що подаються для державної реєстрації, та дотримання вимог до їх оформлення, зокрема, документів, що підтверджують невнесення учасником товариства з обмеженою відповідальністю (товариства з додатковою відповідальністю) вкладу до статутного капіталу для погашення заборгованості. Неподання заявником таких документів є підставою для прийняття державним реєстратором (нотаріусом) рішення про відмову у державній реєстрації змін до відомостей про юридичну особу відповідно до пункту 4 частини першої статті 28 Закону України від 15 травня № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань»

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 червня 2024 року № 420/11912/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119940533>

ПІДРОЗДІЛ 8. Охорона навколишнього природного середовища

8.1. Про наслідки невиконання організатором громадських слухань обов'язку забезпечити фіксацію процесу таких слухань при оцінці впливу на довкілля

Організатор громадських слухань зобов'язаний забезпечити або аудіозапис, або відеозапис процесу громадських слухань, або обидва засоби фіксації одночасно. Однак реальне виконання такого обов'язку є можливим під час слухання. Відсутність такого запису не є самостійною підставою для скасування висновку з оцінки впливу на довкілля, має бути оцінено обставини нездійснення такого запису

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 березня 2024 року у справі № 520/13738/19 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117565466>

ПІДРОЗДІЛ 9. Реалізація публічної політики у сферах соціального захисту громадян та публічної житлової політики

9.1. Про можливість визнання статусу учасника бойових дій за членом громадської організації

Особа, яка є членом громадської організації у силу положень статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» прирівнюється до працівника підприємства, установи, організації, що залучались до участі в антитерористичній операції, адже обставини їх залучення є подібними (зокрема, такі особи не є професійними військовослужбовцями, залучались до участі в антитерористичній операції на підставі наказів підприємств, установ, організацій (у тому числі, громадських організацій) як цивільні особи). Відмова у наданні такій особі статусу учасника бойових дій виключно на тій підставі, що стаття 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» не містить вказівки на можливість надання такого статусу членам громадських організацій, ставить цю особу у нерівне становище з іншими особами, зокрема, працівниками підприємств, установ, організацій, що залучались до участі в антитерористичній операції, не відповідає принципам верховенства права та соціальної справедливості, заборони дискримінації, а тому є протиправною

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 січня 2024 року у справі № 440/2707/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116650880>

9.2. Про збереження дати перебування на квартирному обліку в разі переміщення особи по військовій службі, пов'язаного з переїздом до іншого гарнізону (в іншу місцевість)

Військовослужбовець не може позбавлятися житлових прав, через те, що у майбутньому буде прийнято нормативно - правовий акт, який змінить правовідносини пов'язані з перебуванням на квартирному обліку та обмежить його право в зв'язку з відсутністю реєстрації за новим місцем служби

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 березня 2024 року № 380/916/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117799279>

9.3. Про порядок виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) військовослужбовця Збройних Сил України в період дії воєнного стану, призначеної до 31 січня 2023 року

Правовідносини щодо призначення одноразової грошової допомоги починаються саме з дати звернення особи з відповідною заявою про призначення їй одноразової грошової допомоги і тривають до моменту прийняття рішення про призначення одноразової грошової допомоги уповноваженим органом, а саме Комісією Міністерства оборони України з розгляду питань, пов'язаних із призначенням і виплатою одноразової грошової допомоги та компенсаційних сум.

Лише якщо на момент прийняття суб'єктом владних повноважень у межах визначених законодавством строків рішення про призначення одноразової грошової допомоги в законодавстві запроваджено нове правове регулювання цих правовідносин, відмінне від того, яке було на момент звернення особи з відповідною заявою, вказаний суб'єкт не має законних можливостей діяти або приймати рішення з урахуванням попереднього нормативно-правового регулювання, яке вже є нечинним, а його рішення та дії в цих випадках не можуть вважатися протиправними за формальними ознаками. З огляду на це суб'єкт владних повноважень зобов'язаний застосовувати виключно те правове регулювання, яке чинне на момент прийняття ним рішення, за винятком випадків, коли він діє за межами визначених законодавством строків (у такому випадку застосовується законодавство в редакції станом на останній день можливого прийняття рішення), або нове законодавче регулювання передбачає особливості порядку застосування в часі нових норм права.

Порядок і умови призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) військовослужбовця Збройних Сил України в період дії воєнного стану, затверджені наказом Міністерства оборони України від 25 січня 2023 року № 45, є обов'язковими до виконання з моменту набрання ними чинності і підлягають застосуванню до правовідносин, рішення про призначення одноразової грошової допомоги у яких прийнято вже на момент чинності вказаного Порядку

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 липня 2024 року у справі № 280/3308/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120634376>

9.4. Про забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей жилими приміщеннями для постійного проживання

На облік осіб, які потребують поліпшення житлових умов шляхом забезпечення жилими приміщеннями для постійного проживання беруться військовослужбовці, які не забезпечувалися постійним житлом згідно з встановленими законодавством нормами протягом усього часу проходження військової служби і мають вислугу на військовій службі 20 років і більше, та члени їх сімей, а також військовослужбовці звільнені в запас (відставку), які набули право на отримання житла для постійного проживання та залишилися проживати в наданих їм службових жилих приміщеннях. Право для взяття на облік осіб, які потребують поліпшення житлових умов шляхом забезпечення жилими приміщеннями для постійного проживання законодавець пов'язує із незабезпеченням постійним житлом згідно з встановленими законодавством нормами протягом усього часу проходження військової служби

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 1 серпня 2024 року у справі № 380/2075/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120756456>

9.5. Про перерахунок грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України

При прийнятті комісією рішення про призначення внутрішньо переміщеній особі грошової компенсації, розмір останньої розраховується за встановленою Порядком виплати грошової компенсації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 року № 280 «Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» формулою, до якої в обов'язковому порядку включаються всі складові, зазначені у пункті 17 цього Порядку. Разом з тим, при зміні будь-якої складової формули розрахунку грошової компенсації, зокрема, зміни розміру опосередкованої вартості спорудження 1 кв. метра загальної площі житла, яка змінюється залежно від прийняття чергового наказу Мінрегіону, грошова компенсація в цілому підлягає перерахунку без звернення внутрішньо переміщеної особи, за умови якщо відповідна компенсація не була виплачена чи виплачена не у повному обсязі

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 серпня 2024 року у справі №420/22020/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121113221>

9.6. Про протиправність обмеження права члена сім'ї загиблого військовослужбовця на призначення й виплату одноразової грошової допомоги через невизначеність статусу інших осіб, які претендують на таку виплату (зокрема, цивільної дружини)

Чинним законодавством не передбачено механізму резервування половини (частини) одноразової грошової допомоги за особою з непідтвердженим соціально-правовим статусом, необхідним для можливості реалізації права у сфері соціального забезпечення (права на призначення та отримання одноразової грошової допомоги в рівних частках на всіх отримувачів). Натомість передбачено, що якщо після призначення та виплати одноразової грошової допомоги в повному розмірі, за її отриманням звертаються інші особи, які мають на неї право, питання щодо перерозподілу суми такої допомоги між особами, які мають на неї право, вирішується за взаємною згодою осіб або в судовому порядку

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 8 жовтня 2024 року у справі № 280/9248/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122163739>

ПІДРОЗДІЛ 10. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування

10.1. Про невключення в довідку про розмір грошового забезпечення поліцейських, що враховується для перерахунку пенсії, сум його індексації

Суми індексації грошового забезпечення поліцейських не віднесені до щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та не підлягають зазначенню у довідці про грошове забезпечення для перерахунку пенсії

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 30 січня 2024 року у справі № 580/1974/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116681003>

10.2. Про протиправність обмеження щодо проведення індексації пенсії, призначеної відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», в межах максимального розміру

Попри наявність у постанові Кабінету Міністрів України від 01 березня 2022 року № 118 «Про індексацію пенсій та заходи щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2022 році» застережень про підвищення розміру пенсії у межах максимального розміру пенсії, визначеного законом, на час перерахунку пенсії позивача у зв'язку із проведенням індексації чинної норми, яка б визначала розмір такого максимального обмеження, закон не містить, оскільки положення частини сьомої статті 43 Закону України від 09 квітня 1992 року «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» Рішенням Конституційного Суду України від 20 грудня 2016 року № 7-рп/2016

визнані такими, що не відповідають Конституції України, внаслідок чого втратили чинність.

З огляду на це, обмеження щодо проведення індексації пенсії в межах максимального розміру, передбачене пунктом 2 Постанови № 118 для осіб, які отримують пенсію за нормами Закону № 2262-XII, не застосовується як таке, що суперечить Закону № 2262-XII та Рішенню Конституційного Суду України від 20 грудня 2016 року № 7 рп/2016

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 січня 2024 року у справі №160/17347/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116487341>

10.3. Про обчислення строку звернення до суду з позовом щодо компенсації втрати частини доходів (пенсії) у зв'язку з порушенням строків їх виплати

Нарахування і виплата компенсації втрати частини доходів у випадку порушення строку їх виплати, зокрема і пенсії, проводиться у чітко визначений Законом України від 19 грудня 2000 року № 2050-III «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати» строк – у тому ж місяці, в якому здійснюється виплата заборгованості за відповідний місяць, відтак, з першого дня наступного місяця після отримання заборгованості з виплати пенсії за попередні періоди особа вважається такою, що повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи законних інтересів і саме з цього дня починається перебіг шестимісячного строку звернення з позовом до суду

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 02 квітня 2024 року у справі № 560/8194/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118083993>.

10.4. Про невключення в довідку про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії працівникам органів внутрішніх справ доплати за роботу в зоні Чорнобильської АЕС

Доплата за роботу в зоні Чорнобильської АЕС не належить до щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень), які мають постійний характер, та не підлягає зазначенню у довідці про розмір грошового забезпечення, що враховується для перерахунку пенсій для осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ при її формуванні

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 16 квітня 2024 року у справі № 240/1996/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118433149>

10.5. Про право дітей репресованих осіб, які народилися під час перебування репресованої особи на засланні, на підвищення пенсії на 25 процентів мінімальної пенсії за віком

Діти репресованих осіб, які народилися на засланні і проживали з репресованою особою однією сім'єю, мають право на підвищення пенсії на 25 процентів мінімальної пенсії за віком відповідно до пункту «г» статті 77 Закону України від 05 листопада 1991 року № 1788-XII «Про пенсійне забезпечення»

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 травня 2024 року у справі № 500/5507/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119026235>

10.6. Про компенсації і гарантії учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у разі зміни правового регулювання умов пенсійного забезпечення

До осіб, яким на час призначення пенсії з урахуванням Закону України від 28 лютого 1991 року № 796-XII «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» її розрахунок мав здійснюватися згідно із пунктом 2 статті 56 цього закону за кожний повний рік стажу роботи понад установлений для них мінімальний трудовий стаж для призначення пенсії (15 років - для жінок і 20 років - для чоловіків) шляхом збільшення пенсії на один процент заробітку за рік. Вказана норма повинна застосуватися у тій редакції, яка діяла на час призначення пенсії (окрім випадку покращення становища особи). Розповсюдження на таких осіб нових правил виплати надбавки за понаднормовий стаж в залежності від призначення пенсії на умовах частини другої статі 27 Закону України від 09 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», запроваджених у зв'язку із внесенням до цієї норми змін Законом України від 03 жовтня 2017 року № 2148-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій», свідчило б про звуження змісту та обсягу існуючих прав таких осіб, що в силу статті 22 Конституції України, є неприпустимим.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 25 червня 2024 року у справі № 300/3435/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120003724>.

10.7. Про встановлення Кабінетом Міністрів України верхньої межі розміру індексації пенсії в умовах дії воєнного стану

Обмеження верхньої межі індексації здійснюється для того, щоб збалансувати потреби та захистити якомога більшу кількість громадян через інструмент індексації передусім тих громадян, пенсії яких є дуже низькими, і з іншого боку, щоб

збалансувати фінансовий ресурс для проведення індексації для широких категорій осіб та утримати зростання нерівності між розміром пенсії громадян, а також з урахуванням того, що в умовах дії воєнного стану видатки в першу чергу спрямовуються на національну безпеку і оборону та на здійснення заходів правового режиму воєнного стану

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 червня 2024 року у справі №420/25804/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119594091>

10.8. Про виплату пенсії за новим місцем проживання пенсіонера

Законом України від 9 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та Угодою про гарантії прав громадян державучасниць Співдружності Незалежних Держав у галузі пенсійного забезпечення від 13 березня 1992 року не передбачено такої умови для виплати пенсії, як надання особою документів, що підтверджують припинення виплати пенсії на території, де особа раніше отримувала пенсію. Відсутність інформації про припинення виплати пенсії на території держав-учасниць Угоди не може бути підставою для відмови у призначенні, поновленні виплати пенсії за новим місцем проживання пенсіонера

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 вересня 2024 року у справі №580/3576/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121674937>

10.9. Про право на перехід на пенсію за віком на загальних підставах у разі первинного призначення пенсії за віком на пільгових умовах

Пільгова пенсія за віком, призначена з урахуванням положень Закону України від 5 листопада 1991 року № 1788-XII «Про пенсійне забезпечення», яка для відповідних категорій осіб передбачає не окремий вид пенсійного забезпечення, а пільгові умови для призначення пенсії за віком, які полягають у зменшенні пенсійного віку, призначається та виплачується в порядку та на умовах, визначених Законом України від 9 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а тому особи, які отримують таку пенсію, не мають права на перехід на пенсію за віком на загальних підставах відповідно до цього Закону після досягнення ними пенсійного віку

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 22 жовтня 2024 року у справі № 300/5450/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/12252208>.

10.10. Про відсутність підстав для видачі довідки про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії за вислугу років поновлених на службі особі

Право на пенсію за вислугу років виникає в особи лише після звільнення зі служби, тобто особа або продовжує працювати, або отримує пенсію за вислугу років. Перерахунку підлягають лише вже призначені пенсії, отже видати довідку для перерахунку пенсії можливо лише за умови перебування особи на пенсії за вислугу років

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 2 жовтня 2024 року у справі № 160/16303/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122039284>

10.11. Про право дітей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи, яким призначена пенсія у зв'язку із втратою годувальника, на отримання доплати до пенсії

Закон України від 28 лютого 1991 року № 796-XII «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» не встановлює будь-яких обмежень щодо нарахування доплати до пенсії за певним видом пенсії, яку отримує особа, оскільки визначальним у цьому випадку є місце проживання особи, яка звертається за призначенням підвищення до пенсії як непрацюючому пенсіонеру, та факт наявності в неї статусу пенсіонера. Закріплення ж у Законі № 796-XII положень, які передбачають право дітей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи, на певні пільги та гарантії, не позбавляє таких дітей, які не працюють і проживають на території гарантованого добровільного відселення, права на отримання доплати до пенсії в разі наявності в них статусу пенсіонерів, зокрема внаслідок призначення та виплати пенсії у зв'язку із втратою годувальника

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 жовтня 2024 року у справі №240/34069/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122378586>

10.12. Про наявність у поліцейських календарної вислуги років як умови для призначення пенсії за вислугу років відповідно до Закону України від 09 квітня 1992 року № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»

Призначення пенсій за вислугу років відповідно до Закону України від 09 квітня 1992 року № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» особам, які звільнені зі служби в поліції і звернулися до органів Національної поліції для оформлення та надіслання документів до пенсійних органів після 19 лютого 2022 року (дати набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2022 року № 119 «Про

внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393»), здійснюється з огляду на обчислення календарної вислуги років.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 10 грудня 2024 року у справі № 520/5695/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123697471>.

10.13. Про порядок застосування статті 54 Закону України від 28 лютого 1991 року № 796-XII «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» з урахуванням Рішення Конституційного Суду України від 07 квітня 2021 року № 1-р(II)/2021 під час нарахування пенсії

Під час нарахування пенсії особам відповідно до статті 54 Закону України від 28 лютого 1991 року № 796-XII «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» застосуванню підлягає вказана норма в редакції Закону України від 06 червня 1996 року № 230/96-ВР «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», оскільки з ухваленням Закону України від 29 червня 2021 року № 1584-IX «Про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», у супереччю Рішенню Конституційного Суду України від 07 квітня 2021 року № 1-р(II)/2021, не досягнуто мінімальних гарантій у сфері соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 10 грудня 2024 року у справі № 240/1121/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123697656>.

10.14. Про суму додаткової винагороди, яка включається в довідку військовослужбовця про розміри щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премії для обчислення пенсії

Суми отриманої додаткової грошової винагороди, встановленої постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану», не підлягають включенню до довідки про розміри щомісячних додаткових видів грошового забезпечення для обчислення пенсії відповідно до статті 43 Закону України від 09 квітня 1992 року № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» та пункту 7 Порядку обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких

інших осіб», крім військовослужбовців строкової служби і членів їх сімей та прирівняних до них осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 грудня 2024 року у справі № 580/9551/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123658530>

10.15. Про особливості застосування показника середньої заробітної плати для обчислення пенсії в разі переведення особи з пенсії, призначеної відповідно до Закону України «Про державну службу», на пенсію, призначену згідно із Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

Приписами пункту 4-7 Прикінцевих положень Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» у редакції, яка набрала чинності з 11 жовтня 2017 року, однак застосовується з 1 жовтня 2017 року, прямо передбачено переведення на пенсію за віком згідно з Законом № 1058-IV, а не призначення нової. Перерахунок пенсії у такому випадку має здійснюватися на основі пункту 4-3 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону № 1058-IV, за умови, що пенсія була призначена до 1 жовтня 2017 року. При цьому не можна застосовувати показник середньої заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії, як це передбачено статтею 40 Закону № 1058-IV, оскільки автоматичне переведення не передбачає нового призначення пенсії на загальних підставах.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 грудня 2024 року у справі №500/4386/22 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123836310>

ПІДРОЗДІЛ 11. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

11.1. Про протиправність обмеження підзаконним нормативно-правовим актом права членів сім'ї застрахованої особи, що загинула на виробництві, на отримання одноразової допомоги сім'ї потерпілого

Встановлена Порядком призначення, перерахування та проведення страхових виплат, затвердженого постановою правління Фонду соціального страхування України від 19 липня 2018 року № 11, обов'язковість збігу зареєстрованого місця проживання усієї родини для отримання одноразової допомоги на сім'ю у разі смерті потерпілого є додатковою обмежуючою умовою, що значно звужує обсяг встановлених законом прав сімей застрахованих осіб, що загинули на виробництві. При цьому Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» не містить вимоги співпадіння зареєстрованого місця проживання усієї родини для отримання одноразової допомоги на сім'ю у разі смерті

потерпілого та не передбачає невиконання цієї вимоги серед переліку підстав для відмови в призначенні страхових виплат і наданні соціальних послуг застрахованому

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 квітня 2024 року № 420/17371/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118531461>

ПІДРОЗДІЛ 12. Соціальний захист сімей із дітьми

12.1. Про визначення розмірів державної соціальної допомоги на дитину з інвалідністю та надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю до 18 років і різну правову природу цих соціальних виплат

Розмір соціальної допомоги на дитину з інвалідністю та розмір надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю не можуть бути нижчими від розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом. Зазначені соціальні виплати не можна рахувати сукупно, оскільки допомога на дитину сплачується на утримання дитини з інвалідністю, а надбавка на догляд за дитиною, сплачується безпосередньо на утримання особи, яка здійснює такий догляд і не має інших видів доходів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2024 року у справі № 500/429/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118305793>

12.2. Про право дитини загиблого військовослужбовця, яка народилася після його смерті, на отримання одноразової грошової допомоги

Дитина загиблого військовослужбовця, яка народилася після його смерті, у розумінні статті 16-1 Закону України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», належить до кола осіб, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги у зв'язку із загибеллю військовослужбовця

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 травня 2024 року у справі № 440/6725/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118962318>

ПІДРОЗДІЛ 13. Праця та зайнятість населення

13.1. Про незаконність штрафу за порушення законодавства про працю, накладеного на філію підприємства

Зміст частини другої статті 265 Кодексу законів про працю України вказує на те, що лише юридичні та фізичні особи - підприємці можуть бути суб'єктами

відповідальності у вигляді штрафу за порушення законодавство про працю, які передбачені цією частиною статті. Право юридичної особи визначати суб'єкта уповноваженого на укладання договорів не змінює приписів цієї норми щодо суб'єкта відповідальності

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 квітня 2024 року у справі №320/3189/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118244610>

ПІДРОЗДІЛ 14. Реалізація державної політики у сфері освіти, науки, культури та спорту

14.1. Про непоширення обмежень правового режиму воєнного стану на проведення громадських слухань щодо рішення органу місцевого самоврядування про зупинення діяльності закладу освіти

У період дії воєнного стану на акти органів місцевого самоврядування поширюються деякі обмеження щодо оприлюднення таких актів у порядку, визначеному частиною четвертою статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації», а також щодо виконання вимог законів України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Проте відповідні обмеження не стосуються виконання органами місцевого самоврядування вимог статті 13 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо попереднього громадського обговорення проекту рішення про зупинення діяльності закладу освіти. До того ж проведення консультацій з громадськістю не обмежується необхідністю оприлюднення проєктів відповідних рішень, а охоплює також інші форми роз'яснень, у тому числі інтернет-конференції, відеоконференції тощо

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 лютого 2024 року у справі № 320/5934/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116964901>

РОЗДІЛ 3. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян

ПІДРОЗДІЛ 1. Громадянські та політичні права

1.1. Про можливість отримання особою посвідки на тимчасове проживання за допомогою процедури визнання осіб без громадянства

Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» не містить підстав відмови у видачі посвідки

на тимчасове проживання, а Порядок оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсною та знищення посвідки на тимчасове проживання затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року №322, як нормативно-правовий акт, який прийнятий на виконання Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», не може звужувати чи змінювати права, передбачені законом, адже з прийняттям змін, Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» надав можливість звертатись шляхом процедури визнання осіб без громадянства особам незалежно від законності чи не законності перебування на території України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 лютого 2024 року у справі № 500/3925/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116869989>

1.2. Про право особи на перетин державного кордону України в умовах воєнного стану

Наявність/збіг інформації про особу в оперативних базах даних системи «Гарт-1», яка автоматично забороняє особі право на перетин державного кордону на виїзд з України, нівелює таке право на підставі інших поданих нею документів, зокрема, тимчасового посвідчення військовозобов'язаного та списку осіб, які мають право на перетин кордону на підставі інформації, наявної в базі даних «Шлях». При цьому, включення до бази даних «Шлях», адміністратором якої є Укртрансбезпека, не є відповідно до пункту 2-8 Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України 17 січня 1995 року № 57 безумовною підставою для виїзду за кордон, адже таке рішення приймається виключно посадовими особами державної прикордонної служби в кожному конкретному випадку, на підставі повного пакету поданих документів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 квітня 2024 року у справі № 260/3528/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118464643>

1.3. Про обмеження при реєстрації ініціативної групи всеукраїнського референдуму за народною ініціативою

Пунктом 1 частини другої статті 31 Закону України від 26 січня 2021 року № 1135-ІХ «Про всеукраїнський референдум» визначено, що порушення вимог цього Закону під час утворення ініціативної групи є підставою для відмови в реєстрації ініціативної групи. Водночас в цій же статті міститься застереження про те, що помилки і неточності, виявлені в поданих документах, якщо їх наявність не є перешкодою для розуміння змісту викладених відомостей, підлягають виправленню або уточненню у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією і не є підставою для відмови в реєстрації ініціативної групи. Отже,

включення до списків учасників зборів та до складу ініціативної групи померлих, неповнолітніх чи осіб без їхньої згоди тощо не є помилкою і неточністю у значенні Закону України від 26 січня 2021 року № 1135-IX «Про всеукраїнський референдум», адже відповідний запис не може бути виправлений унаслідок його недійсності через істотний дефект.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2024 року у справі №640/17047/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119534697>

1.4. Про забезпечення виборців з порушенням здоров'я розумним пристосуванням для реалізації їхніх виборчих прав

Визначати порядок та випадки забезпечення розумними пристосуваннями виборців з інвалідністю уповноважена Центральна виборча комісія, яка має право у виборі конкретних рішень про засоби, корективи і модифікацію з урахуванням їхньої технічної реалізованості і витрат. Однак це не означає, що Центральна виборча комісія може на свій розсуд відмовити в наданні цих пристосувань без відповідного обґрунтування. Для реалізації своїх повноважень щодо забезпечення розумним пристосуванням Центральна виборча комісія повинна визначити: які саме засоби, корективи чи модифікації могли б забезпечити особисте самостійне голосування виборців з порушенням здоров'я; проаналізувати кожен з них і визначити, чи відповідають вони вимогам пропорційності та виправданого тягаря.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 липня 2024 року у справі № 640/11812/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120609505>

1.5. Про надання висновків комісії з питань розгляду заперечень та пояснень до актів перевірок контролюючих органів

Висновок комісії з питань розгляду заперечень та пояснень до актів перевірок не відповідає критеріям, визначеним статтею 1 Закону України від 13 січня 2011 року № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації», для віднесення його до публічної інформації. Крім того, висновок комісії не відноситься й до інформації, яка становить суспільний інтерес. Отже, висновок комісії не наділений ознаками «публічності». Право позивача, як суб'єкта господарювання щодо якого проводилась перевірка і за результатом розгляду заперечення якого контролюючим (податковим) органом було складено висновок комісії, на отримання такого висновку підлягає задоволенню відповідно до Закону України від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII «Про інформацію».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 серпня 2024 року у справі № 140/442/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121059404>

1.6. Про спосіб оформлення закордонного паспорта громадянину України

Чинне законодавство щодо порядку видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон будь-яких прямих чи непрямих переваг, привілеїв чи обмежень за релігійними переконаннями (чи на підставі інших підстав) не встановлює. Законом України від 20 листопада 2012 року №5492-VI «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» визначено обов'язковість внесення відповідних даних до Єдиного державного демографічного реєстру (із зняттям біометричних даних, тобто відцифруванням обличчя, підпису та відбитків пальців рук) при оформленні особою паспорту громадянина України для виїзду за кордон і альтернативи щодо визначення підстав для невнесення таких даних до Реєстру Закон не містить.

Особам гарантується право на відмову від внесення відцифрованих відбитків пальців рук до безконтактного електронного носія, що міститься лише у паспорті громадянина України

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 вересня 2024 року у справі № 360/3686/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121803738>

1.7. Про механізм легалізації перебування осіб без громадянства на території України

Зміни, внесені Законом України від 16 червня 2020 року №693-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визнання особою без громадянства» до Закону України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», не лише декларують визнання за особою статусу особи без громадянства, але й підтверджують взяття державою зобов'язань щодо забезпечення відповідної адміністративної процедури для оформлення документів, які підтверджують законність перебування та легалізацію таких осіб на території України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 грудня 2024 року у справі № 640/15163/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123869375>

ПІДРОЗДІЛ 2. Забезпечення права особи на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів

2.1. Про недоліки інформації, які не впливають на її відображення в Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

Неточність (неповнота) інформації, зазначеної у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, не дає підстав стверджувати, що така інформація збирається (використовується) чи зберігається з порушенням вимог закону.

У такому разі, видалення інформації, зазначеної у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, лише з тієї підстави, що особа-декларант вважає таку інформацію неточною або неповною, у випадках, не передбачених Законом України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції», нівелює систему електронного декларування як один із ключових антикорупційних механізмів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 січня 2024 року № 460/45232/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116487432>

ПІДРОЗДІЛ 3. Справи, що виникають із відносин публічної служби, зокрема щодо прийняття та проходження служби

3.1. Про умови реалізації гарантії військовослужбовця щодо проходження військової служби за місцем проживання

Гарантія проходження військової служби особами тільки за місцем проживання, а також за їхньою згодою поширюється не лише на жінок та чоловіків, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років, тобто на осіб, які передбачені в абзаці четвертому частини першої статті 23 Закону України від 21 жовтня 1993 року № 3543-XII «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», а також на осіб, вказаних в абзацах п'ятому – дванадцятому цієї ж частини статті 23 Закону.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 лютого 2024 року у справі № 640/14949/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116839487>

3.2. Про належні засоби підтвердження необхідності здійснення постійного догляду за особою, та суб'єкта уповноваженого щодо їх формування

Аналіз повноважень медико-соціальної експертної комісії, передбачених Положенням про медико-соціальну експертизу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 року № 1317, дає підстави для висновку, що вони визначають потребу в сторонньому нагляді, догляді або допомозі особам з інвалідністю, а також особам, яким визначено ступінь втрати професійної

працездатності. Що стосується осіб, які не належать до цих категорій, але які за станом здоров'я не здатні до самообслуговування і потребують постійного стороннього догляду, то такі повноваження можуть бути віднесені до лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я, які також мають право приймати висновки, зокрема, про наявність когнітивних порушень у громадян похилого віку, унаслідок яких вони потребують надання соціальної послуги з догляду на непрофесійній основі (за формою № 080-2/о) з рекомендаціями щодо отримання відповідних послуг.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 лютого 2024 року у справі № 120/1909/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117154140>

3.3. Про довідку, що підтверджує участь військовослужбовця у бойових діях чи прирівняних до них заходах

Підтвердженням безпосередньої участі відряджених військовослужбовців у бойових діях або заходах є довідка керівника органу військового управління, штабу угруповання військ (сил), штабу тактичної групи, до яких для виконання завдань відряджений військовослужбовець, за зміст яких відповідальність несе уповноважений командир (начальник), який видав відповідну довідку.

Якщо відрядженому військовослужбовцю видано довідку про підтвердження його участі у бойових діях або заходах, зміст та форма якої відповідають додаткам № 1, 2 окремого доручення, підписану уповноваженим командиром (начальником), то презюмується, що цей командир (начальник) перевірів та підтвердив наявність документального підтвердження безпосередньої участі військовослужбовців у бойових діях або заходах, визначених пунктом 3 окремого доручення, на підставі якого визначив терміни безпосередньої участі кожного конкретного відрядженого військовослужбовця у бойових діях або заходах у відповідності до повноважень, наданих йому абзацом 3 пункту 3 та абзацом 4 пункту 4 окремого доручення від 23 червня 2022 року № 912/з/29. Зміст цих документів може ставитися під сумнів лише за наявності доказів недобросовісного чи зловмисного спотворення фіксації реальної участі конкретного військовослужбовця у бойових діях чи відповідних заходах. Іншим випадком необхідності пошуку доказів участі військовослужбовця у бойових діях чи відповідних заходах може бути ситуація втрати (знищення) документів військової частини (підрозділу) в умовах бойових дій, засвідчена відповідними документами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 березня 2024 року у справі № 560/3159/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117858824>

3.4. Про відсутність необхідності проведення службового розслідування

Проведення службового розслідування не є обов'язковою передумовою для притягнення військовослужбовця навіть до дисциплінарної відповідальності. Призначення службового розслідування є правом, а не обов'язком особи, яка ухвалює рішення про притягнення військовослужбовця до дисциплінарної відповідальності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2024 року у справі № 420/9472/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119722861>

3.5. Про умови звільнення військовослужбовця зі служби в умовах воєнного стану

Наведена в абзаці 5 підпункту «г» пункту 2 частини четвертої статті 26 Закону України від 25 березня 1992 року № 2232-XII «Про військовий обов'язок і військову службу» підстава звільнення - у зв'язку з наявністю дружини (чоловіка) із числа осіб з інвалідністю (1 умова) є самостійною. При цьому, в конструкції цього речення відсутня конкретизація, яка саме група інвалідності повинна бути в дружини (чоловіка).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 квітня 2024 року у справі № 140/12873/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118599664>.

3.6. Про обставини настання нещасного випадку в період проходження служби поліцейським, які є пов'язаними з виконанням ним своїх службових обов'язків

Якщо поліцейський отримав травму у службовий час, перебуваючи на службі, однак не під час безпосереднього виконання повноваження поліції, що передбачені статтею 23 Закону України від 02 липня 2015 року № 580-VIII «Про Національну поліцію», однак у зв'язку із діянням, яке пов'язано з виконанням завдань та повноважень поліції, така обставина не підпадає під дію пункту 8 розділу III Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, що сталися з поліцейськими, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05 жовтня 2020 року № 705.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 травня 2024 року у справі № 620/7671/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119466592>.

3.7. Про межі повноважень працівників та керівника секретаріату суду щодо судових справ, які перебувають у провадженні суду

Установлення порушення суддею строків розгляду справ про адміністративні правопорушення та констатація спливу строків накладення адміністративного

стягнення у конкретних справах не відноситься до повноважень працівників суду, у тому числі, керівника апарату суду. До повноважень керівника апарату суду належить складання та/або затвердження внутрішніх документів суду, які стосуються організації роботи суду; організація та контроль проходження організаційно-розпорядних документів суду. Однак, стосовно процесуальних документів керівник апарату виконує лише організаційні функції на відповідних етапах їх проходження (прийняття, реєстрація, надсилання тощо). Водночас, організація прийняття (відкриття), розгляду, складання, формування процесуальних документів у справі, їх виконання та контроль за виконанням перебуває в межах повноважень судді (суду).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 лютого 2024 року у справі № 420/11249/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117120123>

3.8. Про визначення розміру оплати праці державного службовця у період його перебування у простої

Питання оплати простою працівника, який перебуває на державній службі, Законом України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» не врегульовано. Поняття та підстави перебування працівників у простої дійсно визначені та регулюються положеннями Кодексу законів про працю України. Одночасно, Законом України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» визначено, що умови оплати праці працівників органів державної влади, інших державних органів, їх апаратів (секретаріатів), державних підприємств, установ та організацій, органів влади Автономної Республіки Крим, які на день набрання чинності цим Законом є державними службовцями і посади яких відповідно до цього Закону не є посадами державної служби, визначаються Кабінетом Міністрів України і не можуть передбачати зменшення розміру їх заробітної плати. Тобто, спеціальний законодавчий акт, який регулює трудові правовідносини державних службовців, встановлює, що оплата праці державних службовців визначається Кабінетом Міністрів України. Таким чином, хоча підстави перебування працівників у простої визначаються нормами Кодексу законів про працю, оплата праці державних службовців за час простою визначається Кабінетом Міністрів України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2024 року у справі № 320/190/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119722862>

3.9. Про підставу невиплати військовослужбовцю додаткової винагороди

Окремим дорученням Міністра оборони України від 23 червня 2022 року №912/з/29 визначено ряд підстав, за наявності яких військовослужбовці не включаються

до наказів про виплату додаткової винагороди в розмірі 100 000 грн або 30 000 грн. Однією з таких підстав є самовільне залишення військовослужбовцем військової частини, місця служби або дезертирство за місяць, у якому здійснено порушення, та за весь період самовільного залишення військової частини або місця служби (дезертирства) включаючи місяць повернення, оголошеного наказом командира (начальника), як це передбачено підпунктом 9.4 пункту 9 згаданого окремого доручення. Таким чином, факт самовільного залишення військовослужбовцем Збройних Сил України військової частини є правовою підставою для невиплати йому додаткової винагороди у розмірі 30 000,00 грн, передбаченої постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року №168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2024 року у справі № 120/7637/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121577777>

3.10. Про перелік осіб, які мають право на виплату грошового забезпечення загиблих військовослужбовців

Пункт 1 розділу XXX Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам, затвердженого наказом Міністерства оборони України 07 червня 2018 року № 260 встановлює чіткий перелік осіб, яким виплачується грошове забезпечення військовослужбовця, а саме його дружині (чоловіку). У разі якщо її (його) немає, то вказано перелік осіб, які мають право на таку виплату, та черговість. Словосполучення «а також» стосується інших членів сім'ї та осіб, які перебувають на його утриманні, тобто у разі відсутності дружини (чоловіка) військовослужбовця, а не разом з нею (ним).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 вересня 2024 року у справі № 560/16370/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121974279>

3.11. Про порядок обчислення строку перебування особи на посаді ректора університету

Закріплений в абзаці третьому частини третьої статті 42 Закону України «Про вищу освіту» п'ятирічний строк – це єдиний установлений строк, на який обирається керівник закладу вищої освіти. Ключовим в абзаці другому частини першої статті 42 Закону № 1556-VII є поняття «два строки», яке визначає допустиму кількість строків перебування на посаді керівника закладу вищої освіти. При цьому одним строком слід вважати п'ятирічний строк, який вираховується з моменту

призначення працівника на посаду керівника закладу вищої освіти і виконання цим працівником повноважень упродовж п'яти років до завершення цього строку, визначеного в наказі про призначення на посаду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 жовтня 2024 року у справі № 580/5882/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122163872>

3.12. Про незалежність права військовослужбовця на нарахування та виплату додаткової винагороди від виконання військовою частиною формальних процедур реалізації такого права

Порушення порядку передання документів, рапортів та іншої інформації між військовими частинами щодо безпосередньої участі військовослужбовця в забезпеченні бойових дій із забезпечення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії не свідчить про відсутність у нього права на таку винагороду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 жовтня 2024 року у справі № 120/14606/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122226832>

ПІДРОЗДІЛ 4. Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема щодо звільнення з публічної служби

4.1. Про випадки, до яких не застосовується виплата одноразової грошової допомоги в розмірі, передбаченому абзацом першим пункту 2 статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»

Виплата одноразової грошової допомоги у розмірі, який передбачений в абзаці першому пункту 2 статті 15 Закону України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII «Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», не може застосовуватися до випадків звільнення військовослужбовця (жінки) з військової служби з підстави, яка передбачена абзацом десятим пункту «г» пункту 3 частини п'ятої статті 26 Закону України від 25 березня 1992 року № 2232-XII «Про військовий обов'язок і військову службу» (сімейних обставин та інших поважних причин).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 січня 2024 року № 140/1143/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116520697>

4.2. Про строк звільнення після подання працівником заяви про звільнення із займаної посади

Аналіз частин першої-другої статті 38 Кодексу законів про працю України дає підстави для висновку, що сторони трудового договору вправі домовитися про

будь-який строк звільнення після подання працівником заяви про це в межах двотижневого строку. За наявності домовленості працівника можна звільнити навіть у день подачі заяви про звільнення. Таким чином, роботодавець вправі звільнити працівника із займаної посади на його прохання раніше двотижневого строку, без зазначення причин, але із зазначенням дати звільнення. При цьому особа підлягає звільненню у випадку коли на його місце запрошено іншого працівника, якому відповідно до законодавства не може бути відмовлено в укладенні трудового договору.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 березня 2024 року у справі № 380/16801/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117514439>

4.3. Про врегулювання процесу проходження публічної служби в умовах триваючої збройної агресії проти України

Працівникам, зокрема, які виїхали за межі території України або набули статусу внутрішньо переміщеної особи, за їх заявою, в обов'язковому порядку мають надаватись відпустки без збереження заробітної плати, можуть надаватись щорічні відпустки, або з такими працівниками може призупинятись дія трудового договору, а відтак пропозиція роботодавця щодо надання відпустки без збереження заробітної плати не є примусом.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 квітня 2024 року у справі №420/645/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118108955>.

4.4. Про повноваження керівника державної служби, які можуть бути делеговані

Керівник державної служби має право делегувати окремі повноваження керівникам територіальних органів чи відокремлених підрозділів центрального органу виконавчої влади в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. До окремих повноважень керівника державної служби, які можуть бути делеговані, належать, зокрема, попередження державних службовців, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В», про звільнення та повідомлення таким державним службовцям про зміну істотних умов державної служби. Водночас призначення на посаду заступника начальника Головного управління ДПС у певній області та звільнення з такої посади здійснює Голова ДПС України за погодженням з Міністром фінансів України, відповідно, пропозиція особі рівнозначної посади в інших територіальних органах ДПС належить виключно до компетенції Голови чи в. о. Голови ДПС, а отже начальник Головного управління ДПС позбавлений права запропонувати особі рівнозначну посаду в інших територіальних органах ДПС у разі наявності вакансій, оскільки такі дії не належать до його компетенції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 липня 2024 року у справі № 500/95/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120313511>

4.5. Про складові грошового забезпечення, що враховуються при обчисленні окремих видів одноразових виплат для військовослужбовців

Делегуючи Кабінету Міністрів України право визначати розміри грошового забезпечення, а Міністерству внутрішніх справ України установлювати порядок його виплати, законодавець установив певну ієрархію щодо визначення переліку складових грошового забезпечення, що враховуються при обчисленні окремих видів одноразових виплат для військовослужбовців Державної прикордонної служби України. Тому саме положення Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Державної прикордонної служби України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25 червня 2018 року № 558 унормували приписи Закону України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», установивши пряму норму щодо виключення винагороди із категорії складових грошового забезпечення, з суми яких обчислюється розмір допомоги на оздоровлення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 серпня 2024 року у справі № 420/693/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121113316>

4.6. Про підстави припинення трудового договору

Припинення юридичної особи не є підставою припинення трудового договору. Однак переведення працівника, за його згодою, на інше підприємство, в установу, організацію є самостійною підставою припинення трудового договору. При цьому обов'язковою умовою такого припинення є згода працівника. У свою чергу, факт переведення працівника, за його згодою, на інше підприємство, в установу, організацію виключає наявність підстав для продовження трудових відносин працівника з підприємством у разі процедури його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 серпня 2024 року у справі № 360/3057/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121164123>

4.7. Про правове регулювання права на компенсацію за невикористані дні відпустки працівників ДБР при звільненні

Спеціальне законодавство, яке регулює умови грошового забезпечення осіб рядового і начальницького складу ДБР, не містить чіткої регламентації питання невикористаних днів відпустки за попередні роки, тому до таких прововідносни застосовуються норми загального трудового законодавства, зокрема КЗпП України та Закону №504/96-ВР.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2024 року у справі № 420/3971/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123084709>

4.8. Про незастосовність висновків Великої Палати Верховного Суду до спорів щодо виплати середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні працівника в правовідносинах, урегульованих нормами статті 117 КЗпП України в редакції від 01 липня 2022 року

Висновки Великої Палати Верховного Суду щодо критеріїв зменшення розміру середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні працівника, викладені в постанові від 26 вересня 2019 року в справі № 761/9584/15-ц, формулювання яких зумовлене недосконалістю нормативно-правового регулювання в питанні дотримання принципу співмірності в умовах необмеженості строку, за який такі кошти підлягали стягненню, та з метою уникнення недобросовісності як роботодавця, так і працівника в таких правовідносинах, не можуть застосовуватися до правовідносин, урегульованих статтею 117 КЗпП України в редакції Закону України від 01 липня 2022 року № 2352-ІХ № «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин», що набрав чинності з 19 липня 2022 року, яким обмежено строк звернення до суду в справах про виплату всіх сум, що належать працівникові при звільненні, трьома місяцями, та період, за який може стягуватися середній заробіток у зв'язку із затримкою розрахунку при звільненні, шістьма місяцями.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян від 06 грудня 2024 року у справі № 440/6856/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123601658>.

4.9. Про умови виплати одноразової грошової допомоги при звільненні з військової служби

Якщо особа звільнена з військової служби з підстав, які передбачені Законом України від 25 березня 1992 року № 2232-ХІІ «Про військовий обов'язок і військову службу», а не з підстав передбачених постановою Кабінету Міністрів України, якою затверджено Перелік сімейних обставин та інших поважних причин, що можуть бути підставою для звільнення громадян з військової служби та із служби осіб рядового і начальницького складу від 12 червня 2013 року № 413, то на неї не розповсюджуються положення пункту 2 статті 15 Закону України від 20 грудня 1991 року № 2011-ХІІ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» в частині виплати одноразової грошової допомоги.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 грудня 2024 року у справі № 240/12225/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123584093>

ПІДРОЗДІЛ 5. Здійснення публічних закупівель

5.1. Про визначення компетенції органів фінансового контролю під час проведення моніторингу державних закупівель за принципом територіальної юрисдикції

Приписи частини четвертої статті 5 Закону України від 26 січня 1993 року № 2939-XII «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» насамперед стосуються органу державного фінансового контролю, який має право провести відповідний моніторинг за своїм місцезнаходженням на території інших областей поза межами його територіальної юрисдикції згідно з адміністративно-територіальним устроєм України, за умови наявності відповідного доручення Голови Держаудитслужби. Словосполучення «за місцезнаходженням органу державного фінансового контролю» означає те, що в такому випадку будь-який міжрегіональний територіальний орган, за умови дотримання процедури призначення моніторингу, має право провести таку перевірку незалежно від свого місцезнаходження, оскільки оцінка відомостей, що є в електронній системі закупівель, не потребує виїзду за адресою суб'єкта перевірки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 01 лютого 2024 року у справі № 160/18391/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116710780>

ПІДРОЗДІЛ 6. Громадський порядок та безпека, національна безпека та оборона України

6.1. Про реалізацію особою права на відстрочку від призову

Право на відстрочку від призову на військову службу повинно бути реалізоване військовозобов'язаним шляхом вчинення ним активних дій та оформлення його у відповідний спосіб уповноваженим органом, зокрема, районним територіальним центром комплектування та соціальної підтримки. При цьому реалізація такого права може бути здійснена лише до моменту набуття ним статусу військовослужбовця.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2024 року у справі № 520/7954/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118305811>.

6.2. Про спосіб передачі майна в умовах режиму воєнного стану

Вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану передбачає позбавлення державних підприємств відповідного майна з метою його передачі для потреб держави без відшкодування вартості такого майна; примусове відчуження майна передбачає відшкодування вартості майна юридичним особам комунальної і приватної форми власності та фізичним особам, у яких відчужено вказане майно.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 червня 2024 року у справі № 380/1158/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119784753>.

6.3. Про зупинення експлуатації будівель і приміщень у разі відсутності системи оповіщення про пожежу та управління евакуюванням людей

Відсутність системи оповіщення про пожежу та управління евакуюванням людей не дає змоги вчасно сповістити людей, які перебувають у будівлі, про пожежу та небезпечні її фактори (полум'я, продукти горіння), що в свою чергу створює загрозу життю й здоров'ю людей, та є підставою для зупинення експлуатації будівель та приміщень.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 вересня 2024 року у справі №280/693/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121738642>.

6.4. Про відсутність підстав надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації вітчиму, який виховує дитину з інвалідністю

Новий чоловік, перебуваючи у шлюбі з матір'ю дитини, має право на участь у вихованні її неповнолітньої дитини (за умови проживання однією сім'єю). При цьому обов'язок щодо виховання такої дитини відповідно до положень Сімейного кодексу України покладено, зокрема, на її батька. Та обставина, що між батьками неповнолітньої особи розірвано шлюб, не звільняє її рідного батька від виконання обов'язку з виховання своєї дитини та не зменшує обсяг його прав та обов'язків. Оскільки обов'язок з виховання дитини з інвалідністю приписами частини другої статті 157 Сімейного кодексу України покладено на її рідного батька, а вітчим реалізовує таке право на добровільних засадах, відсутні обґрунтовані підстави вважати, що на нього поширюється положення абзацу шостого частини першої статті 23 Закону України від 25 березня 1992 року № 2232-XII «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо непризову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язаних жінок та чоловіків, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, які виховують дитину з інвалідністю віком до 18 років.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 жовтня 2024 року у справі № 160/17962/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122098050>.

6.5. Про визначальні умови набуття військовозобов'язаним, на утриманні якого перебувають троє дітей, права на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації

Визначальними для вирішення публічно-правового спору, чи є у чоловіка право на відстрочку від призову на військову службу, зважаючи на те, що у нього на утриманні перебуває троє дітей та ту обставину, що його сім'я є багатодітною, є встановлення факту перебування на утриманні військовозобов'язаного трьох і більше дітей віком до 18 років, і лише за вказаних обставин особа може реалізувати своє право на отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 листопада 2024 року у справі № 340/2502/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122882982>.

ПІДРОЗДІЛ 7. Дорожній руху, транспорт та перевезення

7.1. Про правопорушення в галузі цивільної авіації

Обов'язковим документом, на підставі якого Державна авіаційна служба України має право застосувати до суб'єкта авіаційної діяльності відповідальність за правопорушення в галузі цивільної авіації, є протокол про правопорушення. Такий протокол підписує посадова особа, що склала його, та керівник або уповноважений представник суб'єкта авіаційної діяльності. Складання інших обов'язкових документів ані стаття 129 Повітряного кодексу України, ані пункт 2.1 розділу 2 Порядку накладення і стягнення штрафів за порушення вимог законодавства на повітряному транспорті, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 26 грудня 2011 року № 637, не містять.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 липня 2024 року у справі № 640/1441/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120247262>.

7.2. Про відповідальність перевізника за неналежну експлуатацію тахографів і транспортних засобів та недотримання вимог перевезень вантажів

Саме на автомобільного перевізника покладено обов'язок забезпечення належної експлуатації тахографів та транспортних засобів з установленими тахографами. Непред'явлення під час проведення перевірки зазначених у статті 48 Закону України від 5 квітня 2001 року № 2344-III «Про автомобільний транспорт» документів свідчить про порушення законодавства про автомобільний транспорт, що має наслідком застосування санкцій, визначених статтею 60 цього Закону.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 липня 2024 року у справі № 440/2334/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120609608>.

ПІДРОЗДІЛ 8. Примусове виконання судових рішень і рішень інших органів

8.1. Про передчасність постанови про накладення штрафу у разі, якщо резолютивна частина судового рішення є нечіткою за змістом

Правовий підхід щодо застосування положень частини другої статті 15 у взаємозв'язку зі статтею 63 Закону України від 02 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження» у правовідносинах, що стосуються застосування до боржника заходів впливу у вигляді штрафу необхідно формувати через призму оцінки змісту зобов'язальної частини виконавчого документа, яка повинна відповідати резолютивній частині судового рішення, та аналізу причин, з якими боржник пов'язує неможливість виконати судове рішення. Це означає, що у разі, якщо резолютивна частина судового рішення є нечіткою за змістом, тобто коли вона є незрозумілою як для осіб, стосовно яких його ухвалено, так і для тих, хто здійснює його виконання, через що рішення суду неможливо виконати примусово або є імовірність неправильного його виконання, рішення державного виконавця про застосування до боржника заходів впливу у вигляді штрафу (у зв'язку з невиконанням ним цього рішення) у таких випадках є передчасним. Водночас норми процесуального закону надають учасникам виконавчого провадження право звернутися до суду із заявою про роз'яснення такого рішення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 квітня 2024 року у справі № 560/17588/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118145410>

8.2. Про відсутність обов'язку приватного виконавця проводити рецензування звіту про оцінку майна за власною ініціативою

Рецензування звіту про оцінку майна є єдиним законодавчо встановленим способом спростування результатів оцінки майна. Закон України від 02 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження» не містить обов'язку приватного виконавця здійснювати рецензування звіту про оцінку майна, проведену суб'єктом оціночної діяльності з власної ініціативи.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 грудня 2024 року у справі № 420/26429/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123585012>.

ПІДРОЗДІЛ 9. Справи щодо статусу народного депутата України, депутата місцевої ради, організації діяльності представницьких органів влади

9.1. Про рекомендаційний характер рішення зборів (конференції) місцевої організації політичної партії щодо відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою

У процедурі відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою рішення зборів (конференції) місцевої організації політичної партії про внесення відповідної пропозиції має рекомендаційний характер.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 липня 2024 року у справі № 380/9838/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120728864>

ПІДРОЗДІЛ 10. Справи з приводу забезпечення функціонування органів прокуратури, адвокатури, нотаріату та юстиції

10.1. Про врахування територіальної віддаленості при визначенні місця відбування покарання засудженого

При первісному визначенні місця відбування покарання засудженого має бути врахований критерій територіальної віддаленості такого місця до місця проживання особи до засудження або місця постійного проживання його родичів. Диспозиція статті 93 КВК України законодавцем сформульована таким чином, що визначає врахування критерію територіальності при визначенні місця відбування покарання «як правило», тобто у переважній більшості випадків, і лише допускає виключення з такого правила. Керуватись критерієм виключності підстав вже при переведенні засудженого варто при дотриманні загально правила при первісному виборі місця для відбування засудженим покарання у виді позбавлення волі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 листопада 2024 року у справі № 620/9415/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123084953>

РОЗДІЛ 4. Процесуальні питання

ПІДРОЗДІЛ 1. Джерела права, які застосовуються судом

1.1. Про застосування частини четвертої статті 7 КАС України до правовідносин, які виникли до ухвалення Конституційним Судом України рішення про визнання положень закону неконституційними

На будь-якій стадії судового процесу у випадку, якщо суд доходить висновку, що закон чи інший правовий акт суперечить Конституції, він не застосовує такий закон чи інший правовий акт, зокрема й до правовідносин, які виникли до ухвалення рішення Конституційного Суду України, яким положення закону визнані неконституційними, а застосовує норми Конституції України як норми прямої дії, оскільки принцип прямого (безпосереднього) застосування Конституції у поєднанні з принципом її верховенства над іншими правовими актами неминуче

передбачає повноваження судів відмовитись від застосування будь-якого правового акта, який вони визначають таким, що суперечить Конституції України. Суди застосовують процесуальний механізм, передбачений частиною четвертою статті 7 КАС України, зокрема й у випадку, коли Конституційним Судом України сформульовано юридичну позицію щодо положення закону, яке підлягало застосуванню на час виникнення відповідних правовідносин.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 10 грудня 2024 року у справі № 240/19209/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123697450>.

ПІДРОЗДІЛ 2. Право звернення до суду

2.1. Про вимогу щодо визнання протиправним та скасування розрахунку сум адміністративно-господарських санкцій

Розрахунок сум адміністративно-господарських санкцій, що підлягають сплаті у зв'язку з невиконанням нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, створений Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю на підставі інформації з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, не є індивідуальним актом у розумінні Кодексу адміністративного судочинства України, який може бути оскаржений до адміністративного суду, а законність такого розрахунку чи дій щодо його створення/надіслання, а також обчислення у ньому сум адміністративногосподарських санкцій не може бути предметом самостійного розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 січня 2024 року № 340/4174/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116211843>

2.2. Про відсутність у прокурора права на звернення до суду у порядку процесуального представництва інтересів держави у спорах щодо виплати випускникам навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, одноразової грошової допомоги

Обраний прокурором спосіб звернення до суду шляхом представництва інтересів держави у спорах щодо виплати випускникам навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, одноразової грошової допомоги, не спрямований на захист інтересів держави у сфері охорони дитинства щодо соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а направлений на захист охоронюваного законом інтересу конкретно визначених осіб, у спосіб фактично надання правничої допомоги таким особам, що не узгоджується із Конституцією України та європейськими стандартами

в частині повноважень, якими наділений прокурор щодо представництва прокурором інтересів держави в суді

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 19 березня 2024 року у справі № 340/11/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117799323>.

2.3. Про право громадських організацій на судовий захист інтересів членів та інших осіб

Можливість громадської організації захищати права інших осіб, які не є членами цієї організації, зокрема, в контексті визначення ставок збору за місця для паркування транспортних засобів, має бути визначена статутними документами або законодавчими нормами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 травня 2024 року у справі №420/18539/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118962288>.

2.4. Про наявність у представництва нерезидента, яке не має статусу юридичної особи, адміністративної процесуальної правосуб'єктності

Представництво, не зареєстроване як юридична особа в Україні, не може мати процесуальні права та обов'язки в адміністративному судочинстві, включаючи право на звернення до суду з позовом.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 25 липня 2024 року у справі № 640/31489/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120728524>.

2.5. Про обсяг документів і обмеження повноважень в порядку самопредставництва від імені суб'єкта владних повноважень

Обмеження повноважень, зазначені в Єдиному державному реєстрі підприємств, установ та організацій, не спростовують можливості діяти такій особі від імені юридичної особи в порядку самопредставництва, навіть у разі наявності таких обмежень.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі суддів об'єднаної палати від 11 вересня 2024 року у справі №440/14831/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121545469>.

2.6. Про можливість оскарження в порядку адміністративного судочинства акта проведення розслідування нещасного випадку – травмування військовослужбовця

Положеннями пункту 17 Розділу II І Інструкції про розслідування та облік нещасних випадків з військовослужбовцями, професійних захворювань і аварій у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 27 жовтня 2021 року №332 чітко передбачено право на оскарження в судовому порядку висновків комісії з розслідування, тому закриття провадження у справі в частині визнання протиправним та скасування акту проведення розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку (форма НВ-2), складеного військовою частиною за результатами службового розслідування по факту травмування військового, на підставі пункту 1 частини першої статті 238 КАС України є неможливим.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 листопада 2024 року у справі № 240/34142/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123213884>

2.7. Про неоскаржуваність у суді розпорядження голови місцевої ради про зупинення дії рішення

Суд закриває провадження в справі, предметом розгляду в якій є розпорядження голови ради, ухвалене в порядку реалізації повноважень, визначених частиною четвертою статті 59 Закону України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні», оскільки право голови місцевої ради щодо зупинення дії рішення відповідної ради шляхом видання відповідних зауважень належить до його виключних дискреційних повноважень, а тому ці розпорядження не є рішеннями суб'єкта владних повноважень у розумінні статті 19 КАС України, вони не зумовлюють виникнення будь-яких прав і обов'язків, а відтак і їх порушення, у зв'язку із чим позовні вимоги про визнання протиправними та скасування таких рішень голови не підлягають судовому розгляду, зокрема в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови КАС ВС від 20 грудня 2024 року у справі № 400/1117/19 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123946114>.

ПІДРОЗДІЛ 3. Процесуальні строки

3.1. Про безпідставність обґрунтування прокурором пропуску строку звернення до суду регулярними зверненнями до суб'єкта владних повноважень з метою витребування документів для підтвердження підстав представництва інтересів держави в суді

Регулярні звернення прокурора, з метою витребування ним документів для підтвердження підстав представництва інтересів держави в суді не можуть

слугувати механізмом продовження встановлених законом строків звернення до суду з адміністративним позовом, оскільки це призведе до постійного збереження стану невизначеності у публічно-правових відносинах, порушення стабільності у діяльності суб'єктів владних повноважень щодо виконання ними своїх функцій.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 лютого 2024 року № 340/3868/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116964876>

3.2. Про початок перебігу строку звернення до суду у справі про відшкодування витрат на навчання

Невстановлення Військовою академією у позасудовій вимозі-попередженні про відшкодування витрат пов'язаних з утриманням особи в навчальному закладі будь-якого строку, свідчить про пасивну поведінку суб'єкта владних повноважень у здійсненні захисту прав, невжиття ним активних дій для дотримання місячного строку звернення, передбаченого частиною п'ятою статті 122 КАС України, що обраховується з моменту закінчення терміну добровільного виконання (що мало ним усвідомлюватися). Повторне направлення вимоги через п'ять років від повідомлення вперше про необхідність сплати коштів не поновлює строк добровільного виконання (відшкодування відповідачем витрат), є штучним створенням підстави для нового обрахунку місячного строку звернення до суду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2024 року у справі № 420/20386/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118305718>

3.3. Про звернення директора юридичної особи до суду через офіційну електронну адресу суду з процесуальним документом (у форматі PDF), підписаним кваліфікованим електронним підписом іншої особи, яка діє за довіреністю

Обов'язковою умовою для прийняття та розгляду поданих документів є їх підписання уповноваженою особою. Такий підпис може бути як власноручним на паперовому документі, так і кваліфікованим електронним у разі подання електронного документа, який в такому випадку буде визнаний прийнятним та матиме силу оригіналу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 квітня 2024 року у справі № 320/11913/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118662213>

3.4. Про строк звернення до суду Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів і її територіальних органів у спорах про стягнення штрафів у сфері законодавства про рекламу

Закон України від 3 липня 1996 року № 270/96-ВР «Про рекламу» та Порядок накладення штрафів за порушення законодавства про рекламу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 року № 693, не містять спеціально визначених строків звернення до суду Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів і її територіальних органів для стягнення штрафів у сфері законодавства про рекламу, а тому слід застосовувати загальний строк звернення, визначений абзацом другим частини другої статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 липня 2024 року у справі № 620/4425/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120350104>

3.5. Про початок строку апеляційного оскарження у разі доставлення судового рішення до електронного кабінету

Початком строку для подання апеляційної скарги є момент доставлення судового рішення до електронного кабінету, а не дата фактичного отримання документа. Дата реєстрації кореспонденції не є доказом дати отримання судового рішення і не може бути підставою для поновлення строку на апеляційне оскарження.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 серпня 2024 року у справі № 140/9164/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120925867>.

3.6. Про умови визнання запровадження воєнного стану в Україні поважною підставою для поновлення процесуального строку

При оцінці поважності причин пропущення процесуального строку з підстави введення воєнного стану в Україні додатково необхідно брати до уваги, зокрема: територіальне місцезнаходження суду та порядок його функціонування; місце проживання/місцезнаходження скажника; ведення на відповідній території бойових дій або розташування у безпосередній близькості до такої території; посилення ракетних обстрілів у відповідний проміжок часу, що об'єктивно створювало реальну небезпеку для життя учасників процесу; тривалість самого процесуального строку та часу, який минув із дати закінчення процесуального строку; наявність чи відсутність обставин, які об'єктивно перешкоджали конкретній особі реалізувати своє право (повноваження) у межах визначеного процесуального строку; поведінку особи, яка звертається з відповідною заявою/клопотанням, зокрема, чи вживала особа розумних заходів для того, щоб реалізувати своє право (повноваження) у межах процесуального строку та якнайшвидше після його закінчення (у разі наявності поважних причин його пропуску); інші доречні обставини. Таким чином, сам лише факт запровадження воєнного стану не може бути підставою для поновлення строку на апеляційне оскарження судових рішень в усіх абсолютно випадках.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 серпня 2024 року у справі №440/15583/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120900045>

3.7. Про строки звернення до суду з урахуванням строку дії карантину

Строки для звернення до суду, які передбачені статтею 233 Кодексу законів про працю України, були продовжені на строк дії карантину. Тобто якщо під час дії карантину на всій території України існували чи виникли підстави (з якими пов'язується відлік строку) для звернення до суду за вирішенням трудового спору, то строк на це звернення не обмежувався строками, які визначені у статті 233 Кодексу законів про працю України, а продовжувався на строк дії карантину. З припиненням дії карантину - якщо строк, встановлений у статті 233 цього Кодексу, був «прив'язаний» до нього - закінчується і строк для звернення до суду за вирішенням трудового спору.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2024 року у справі №200/5637/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121577881>

3.8. Про поновлення строку звернення до суду для осіб, мобілізованих на військову службу

Проходження особою військової служби, призваної по мобілізації у Збройні Сили України, може бути підставою для поновлення строку звернення до суду з кількох причин, пов'язаних із особливим статусом військовослужбовців та характером їхньої служби:

1. Обмеження доступу до правової допомоги: під час служби військовослужбовці можуть перебувати у віддалених, в тому числі й небезпечних місцях, де відсутній доступ до адвокатів чи інших правових ресурсів, що обмежує можливість своєчасного звернення до суду.
2. Виконання обов'язків служби: військовослужбовці, особливо в умовах воєнного стану, часто перебувають у стані, коли фізично або психологічно неможливо займатися приватними справами, зокрема ініціювати судові спори.
3. Фактор часу: участь військовослужбовця у довготривалих операціях, навчаннях або відрядженнях може унеможливити дотримання, визначеного процесуальним законом, строку для звернення до суду.
4. Повага до особливого статусу військовослужбовців: враховуючи виконання військовослужбовцями важливої функції із захисту держави, законодавство та судова практика мають враховувати обставини, пов'язані з проходженням військової служби, як вагому підставу для поновлення строку.
5. Обов'язок держави забезпечувати реалізацію принципу рівного доступу до правосуддя: проходження військової служби може суттєво ускладнити реалізацію особами цього права, а отже, з метою належного забезпечення

зазначеного принципу, може визнаватися об'єктивною причиною пропуску процесуального строку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 листопада 2024 року у справі № 120/359/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123410430>

ПІДРОЗДІЛ 4. Визначення юрисдикції спору

4.1. Про неможливість розгляду в порядку адміністративного судочинства вимоги щодо визнання протиправним та скасування розрахунку сум адміністративно-господарських санкцій

Розрахунок сум адміністративно-господарських санкцій, що підлягають сплаті у зв'язку з невиконанням нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, створений Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю на підставі інформації з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, не є індивідуальним актом у розумінні Кодексу адміністративного судочинства України, який може бути оскаржений до адміністративного суду, а законність такого розрахунку чи дій щодо його створення/надіслання, а також обчислення у ньому сум адміністративногосподарських санкцій не може бути предметом самостійного розгляду в порядку адміністративного судочинства

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 січня 2024 року у справі № 340/4174/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116211843>

4.2. Про юрисдикцію спорів у справах про організацію процесу роботи з добудови проблемного об'єкта будівництва – багатоквартирного житлового будинку

Спир щодо організації процесу роботи з добудови проблемного об'єкта будівництва - багатоквартирного житлового будинку повинен розглядатися в порядку адміністративного судочинства, оскільки він стосується питання реалізації виконавчим органом місцевого самоврядування наявних у нього за законом повноважень у сфері управлінської діяльності, що підпадає під юрисдикцію адміністративного суду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 серпня 2024 року у справі №460/21739/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120873058>

4.3. Про підсудність спору стосовно оскарження дій ТЦК та СП щодо виготовлення і вручення повістки

Обставини незгоди особи з діями щодо вручення повістки, а також незгода з відповідними наслідками, пов'язаними з відмовою від отримання повістки й неявкою до ТЦК та СП, не можуть бути предметом розгляду та оцінки в порядку адміністративного судочинства. Самі ж дії ТЦК та СП щодо виготовлення і вручення повістки, яка складена цим органом на виконання законодавства з питань військового обов'язку, не свідчать про факт порушення суб'єктом владних повноважень прав, свобод або інтересів позивача.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 жовтня 2024 року у справі №380/2838/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122522303>

ПІДРОЗДІЛ 5. Зупинення провадження у справі

5.1. Про обов'язок суду зупинити провадження в разі перебування сторони у складі Збройних Сил України

Норма пункту 5 частини першої статті 236 Кодексу адміністративного судочинства України може бути застосована судами при вирішенні питання про зупинення провадження у справі в разі перебування фізичної особи, яка є стороною чи третьою особою, що заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, що переведені на воєнний стан або залучені до проведення антитерористичної операції, до припинення перебування такої фізичної особи у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, що переведені на воєнний стан або залучені до проведення антитерористичної операції. Конструкція вказаної норми носить імперативний характер та покладає на суд саме обов'язок, а не право зупинити провадження в разі перебування сторони у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, що переведені на воєнний стан або залучені до проведення антитерористичної операції

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 липня 2024 року у справі № 852/2а-2/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120609517>

5.2. Про зупинення провадження в разі призначення судово-економічної експертизи

Суд, який розглядає справу, має право зупинити провадження у справі в разі призначення судової експертизи, якщо неможливо здійснити інші процесуальні дії з огляду на необхідність проведення експертизи.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 серпня 2024 року у справі № 560/6850/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120900151>.

ПІДРОЗДІЛ 6. Апеляційне оскарження судових рішень

6.1. Про можливість оскарження ухвали суду першої інстанції у справах про застосування санкцій за загальними правилами адміністративного судочинства

Глава 11 КАС України, зокрема стаття 283-1 «Особливості провадження у справах про застосування санкцій», визначає особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ. Указані норми цієї статті дійсно мають пріоритет над загальними нормами КАС України. Водночас, спеціальні норми, у тому числі й стаття 283-1 КАС України, урегульовують вирішення відповідних категорій справ по суті. При цьому, порядок розгляду процесуальних питань (зокрема оскарження ухвал суду першої інстанції) норми статті 283-1 КАС України не визначають. Ураховуючи зазначене, при вирішенні питань щодо яких норми відповідної глави Кодексу не передбачають окремого порядку оскарження, належить керуватися загальними правилами провадження в адміністративній справі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 січня 2024 року № 991/8725/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116582235>

6.2. Про відлік строку апеляційного оскарження судового рішення при надсиланні його електронної копії судом лише представнику сторони

Факт ненадіслання судом першої інстанції безпосередньо позивачеві копії судового рішення, ухваленого за наслідками розгляду справи, на паперових носіях (тобто засобами поштового зв'язку), але за наявності підтвердження належного надіслання (як і вручення) копії судового рішення представнику позивача (адвокату) із застосуванням ЄСІТС, не є підставою вважати, що позивач не отримав судового рішення та, відповідно, не міг знати про результат розгляду своєї справи. Отже, надіслання електронної копії судового рішення на офіційну електронну адресу адвокату як представнику позивача є належним і достатнім способом вручення судового рішення стороні у справі, з датою вручення якого можна пов'язувати строк його апеляційного оскарження такою стороною.

Детальніше з текстом постанови ОП КАС ВС від 08 лютого 2024 року у справі № 480/8341/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116870018>

6.3. Про участь суб'єкта господарювання в оскарженні судових рішень щодо призначення пенсій на пільгових умовах

Суб'єкт господарювання, на який законом покладено обов'язок відшкодування витрат Пенсійного фонду України на виплату та доставку пенсій, призначених на пільгових умовах, має право брати участь у якості третьої сторони, а також оскаржувати судові рішення у справах, в яких відповідний працівник доводить факт

роботи у такого суб`єкта господарювання на посадах, які дають право на призначення пенсії на пільгових умовах

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 листопада 2024 року у справі №160/7289/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123058507>

ПІДРОЗДІЛ 7. Касаційне оскарження судових рішень

7.1. Про неможливість касаційного оскарження ухвали суду апеляційної інстанції про накладення штрафу у порядку судового контролю

Не підлягають касаційному оскарженню ухвали суду апеляційної інстанції про накладення штрафу та ухвали з інших питань судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративних справах, постановлених судом відповідно до статті 382 КАС України

Детальніше з текстом ухвали Верховного Суду у складі суддів об'єднаної палати від 30 квітня 2024 року у справі № 380/12153/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118736127>

ПІДРОЗДІЛ 4. Судові витрати

4.1. Про розрахунок норм витрат палива для автомобільного транспорту, необхідного для переїзду до суду

Під час розрахунку норм витрат палива для автомобільного транспорту, необхідного для переїзду до суду, необхідно враховувати норми, які регулюють рівень споживання палива, його збільшення залежно від тривалості експлуатації та пробігу транспортного засобу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 лютого 2024 року у справі № 480/3047/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116965042>

4.2. Про сплату судового збору за подання апеляційної скарги на ухвалу суду, постановлену за результатами розгляду поданої в порядку статті 383 Кодексу адміністративного судочинства України заяви

Частина друга статті 3 та підпункт 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України від 8 липня 2011 року № 3674-VI «Про судовий збір», які уможливають справляння судового збору за подання апеляційної скарги на ухвалу суду, постановлену в порядку статті 383 Кодексу адміністративного судочинства України, є такими, що суперечать частині першій статті 8, частинам першій, другій статті 55, статті 129-1 Конституції України, відтак не підлягають застосуванню.

Враховуючи положення частини першої статті 8, частин першої, другої статті 55, статті 129-1 Конституції України як норми прямої дії, з урахуванням юридичної позиції Конституційного Суду України в рішенні № 6-р(II)/2024 від 13 травня 2024 року, суд касаційної інстанції дійшов висновку, що судовий збір не підлягає сплаті за подання апеляційної скарги на ухвалу суду, постановлену за результатами розгляду поданої в порядку статті 383 Кодексу адміністративного судочинства України заяви

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 листопада 2024 року у справі №140/8660/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123058507>

ПІДРОЗДІЛ 5. Інше

5.1. Про право суду на прийняття окремої ухвали в разі виявлення порушень законодавства під час розгляду справи

Окрема ухвала суду має на меті забезпечити правовий порядок та дотримання закону, а також усунути причини та умови, що сприяли виявленим порушенням. Таке судове рішення є інструментом профілактичного характеру, спрямованим на підтримку правової дисципліни з-поміж суб'єктів адміністративно-правових відносин.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2024 року у справі № 826/3979/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119751253>

Огляд судової практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду за 2024 рік / Упоряд.: управління аналітичної та правової роботи Касаційного адміністративного суду департаменту аналітичної та правової роботи Апарату Верховного Суду; управління забезпечення роботи судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів секретаріату Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду. Київ, 2025. – 88 с.

Застереження: видання містить короткий огляд деяких судових рішень. У кожному з них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 @supremecourt_ua

 t.me/supremecourtua

 x.com/supremecourt_ua

 so.supreme.court.gov.ua